

תשרי

"ולקחתם לכם..."

ערב ראש השנה

נוסח המברק שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לשלוח לאנ"ש שי בכל מרחבי תבל לקראת ראש השנה:

לשנה טובה תכתבו ותחתמו שבתא טבא ויומא טבא

(חי"ק)

. . .

בשעה 7:00 בבוקר נכנס הרבי לבית הכנסת לאמירת הי"סליחות. אחרי הי"סליחות נסע למקוה ובשובו ניסה מישהו לצלמו, הרבי שאל אותו האם כבר למד היום תניא...

בכניסה ל-770 עמדו ילדים רבים והרבי נתן לכל אחד ואחת מטבע לצדקה. כאשר תמו המטבעות הציע מישהו לרבי חופן מטבעות, אך הוא סירב, בחיוך, נכנס לחדרו, הביא מטבעות נוספות והמשיך את החלוקה. ב-10:00 נכנס הרבי לתפלת שחרית. בסיום התפלה עלו על הבימה מנין מזקני אנ"ש והרבי אמר בפניהם את נוסח "התרת נדרים". לפני כן, רמז להם לשבת ובסיום איחל: "שתהי שנה טובה ומתוקה באופן דטוב הנראה והנגלה".

זמן מה אחרי התפלה, עמד הרבי בפתח חדרו וקיבל "פ"נים" מאלו שלא מסרו בימים הקודמים.

סמוך לשעה 12:00 נכנסו זקני אנ"ש ל"ג"ע התחתון" ומסרו לרבי את הפ"נ הכללי עבור כ"ק אדמו"ר שליט"א וכלל ישראל. הרבי הביט בתחילתו ואמר "נעוץ תחלתן בסופן וסופן בתחלתן" – כל הפ"נ נכלל וניתן בתחלתו ולא יעכבו את הציבור כדי לקרוא את הי"פדיון" עתה.

אח"כ אמר הרבי ברכה שארכה מספר דקות. הברכה הוגהה על ידו ובכותרת "ערב ראש השנה) היתשד"מ" העיר הרבי:

"ר"ת "תהי שנת דברי משיח" – בהמשך (לשנות) "תהי שנת) ביאת משיח" (ותהי שנת) גאולת משיח" – לימוד התורה מפיו של משיח (ראה לקו"ת צו יז, א. שער האמונה פנ"ו ואילך. ועוד).

בשעה 1:30 נסע ל"אוהל" (לפני צאתו קיבל עוד מספר פ"נים), וחזר כשעה לפני השקיעה. נסע לביתו וחזר כעבור 10 דקות. עם שובו נכנס לבית-הכנסת לתפלת מנחה.

ליל א' דראש השנה

הרבי נכנס לבית-הכנסת כשבא, מלבד הסידור, תהלים "יהל אור". התיישב במקומו, לכמה דקות, לאמירת תהלים ואחר כך התפללו תפלת ערבית (לא שרו "אבינו מלכנו" והרבי ביאר זאת בהתוועדות של יום ב' דר"ה).

לאחר התפלה פנה לעבר הקהל ואמר בקול רם: "לשנה טובה תכתב

ותחתם"**יום א' דראש השנה**

לתפלת שחרית נכנס הרבי כשבידו האחת סידורו ותהלים "יהל אור" ובשני שני שופרות עטופים במטפחת. אחריו הלכו המזכירים כשבידיהם שלש חבילות של "פ"נים". הן הונחו על שולחן קטן הסמוך למקומו של הרבי.

כשנקרא הרבי לעלות למפטיר לקח עימו את הסידור ואת השופרות והמזכירים הביאו את ה"פ"נים". את ההפטרה אמר הרבי בקול שקט. לאחר ההפטרה כיסה הרבי את עצמו, ואת חבילות הפ"נים בטליתו, לזמן מה. ואחר כך פתח באמירת "למנצח" והפסוקים. אמר את הברכות והתקיעות היו בקלות, יחסית.

בשובו למקומו עשה הרבי את סיבוב "החזרת הפנים" (בשני ימי ר"ה) במהירות.

בסוף ברכת "זכרונות", בתפילת מוסף, ירד הרבי מהבימה ועלי עלו הכתנים. הרבי חזר למקומו עם סיום התפלה (לאחר תקיעת ל' הקולות) ופנה לעבר הקהל כשהוא מאזין להודעות הגבאי.

בשעה 6:00 התפללו תפלת מנחה וזמן מה לאחר יצא הרבי לחצר בה ישנה בריכת ה"יתשליך". הרבי נכנס אל תוך החצר בלויית המזכירים וכמה מזקני אנ"ש, אמר את סדר התשליך, והחל להתקדם לעבר הפתח. בדרכו, נעצר וניער את שולי הטלית קטן. לאחר צאת הרבי ומלוויו נכנסו כל הקהל.

ליל ב' דראש השנה

מיד עם כניסת הרבי לבית הכנסת, התפללו תפלת ערבית (לא שרו "אבינו מלכנו"). בסיום התפלה אמר הרבי "קדיש" (היום הוא יארציית של הרבנית שיינא בת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע).

יום ב' דראש השנה

כשנכנס הרבי לתפלת שחרית היו בידו, מלבד סידורו, התהלים והשופרות – כאתמול, גם סידור עם דא"ח. לאחר התקיעות עטף הרבי את צווארו הקי במטפחת חדשה וחזר למקומו. הרבי אמר "קדיש", כולל את זה שלאחר קריאת התורה (הרבי הלך לבימת הקריאה בסיום קריאת תמישי ונשאר למפטיר).

בסיום התפלה הודיע הגבאי את התחלת הזמן בו אפשר להדליק נש"ק (לידיעת המעוניינים לקבל את שבת לפני ההתוועדות), אך ההודעה היתה בצורה כזו שהשתמע מדבריו כי הוא מתכוין להודיע את זמן הדלקת הנרות, הרבי הראה בידו הקי, סימן לפלא ותמי והגבאי הסביר את עצמו. התרגשותו לא שככה, כנראה, וגם לגבי זמן תפלת מנחה הוא נקב בשעה לא סבירה כלל. הרבי הראה שוב סימן לפליאה...

תפלת מנחה התקיימה בבית הכנסת הקטן ובשעה 7:00 נכנס הרבי להתוועדות. נטל ידיו לסעודה ובירך "המוציא". הרבי ביקש שכל הקהל יטול את ידיו.

[אחר כך ציוה להכריז את פרטי ההלכות הקשורות בסעודה בערב ש"ק ("פורס מפה" ואמירת "רצה" ו"יעלה ויבוא" בברכת המזון). הגבאי המכריז הודיע הודעה מבולבלת בה עורבו עניני הקידוש וברהמ"ז זה בזה. הרבי תיקן אותו אך הוא עדיין לא הצליח להודיע דבר ברור והרבי אמר להרי"מ מענטליק שיי פרט נוסף, בינתיים המשיך הגבאי בהכרזותיו והרב מענטליק ניסה להודיע את שאמר לו הרבי, כך שנוצר מצב מוזר למדי... הרבי הביט עליהם בחיך עד שהכל הובהר...].

הרבי פתח בשיחה קצרה בדבר הזכרת שמות רבותינו נשיאינו ברי"ה, הסביר את טעם המנהג – הזכרת זכות אבות והמשיך כי זהו גם טעם המנהג לשיר את הניגון "אבינו מלכנו" לפני התפלות ברי"ה, שכן זהו ניגונו של אדמו"ר הזקן ובכך מעוררים את זכותו. הרבי הוסיף כי כאשר מתקרבים לגאולה והעבודה המוטלת על דורנו היא "המעשה הוא העיקר" – אין מקום לניגון זה בתפלות אלו בהם אין אומרים "אבינו מלכנו" בפועל וזו היא הסיבה לכך שלא שרו "אבינו מלכנו" לפני תפלות ערבית.

עם סיום השיחה, הורה לשיר את ניגונו כל אחד מהנשיאים החל מניגון "שלוש תנועות" ועד ל"אתה בחרתנו" (בניגון של אדמו"ר הזקן התחילו "אבינו מלכנו" והרבי העיר כי נמצאים בערב שבת היום והניגון הוחלף ל"לקראת שבת").

לאחר הניגונים, הורה הרבי כי מישוהו יפרוס מפה ויקדש. הרבי גם ביקש להכריז כי המקדש מוציא י"ח את כל המעוניינים. המכריזים לא הבינו משום מה, על מי מוטלת חובת ההודעה הפעם ונוצרה המולה מסויימת. הרבי העיר על כך: "וגילו ברעדה...".

ציוה לנגן את הניגון שלפני מאמר ואמר מאמר ד"ה "זה היום תחלת מעשיך" שנמשך למעלה משעה.

לאחר מכן ברך הרבי ברהמ"ז על הכוס. הרבי אמר גם את "הרחמן" של שבת, אם כי לא אמר "רצה" ובסיום ברכת המזון הסביר כי אף שאם לא אכלו כזית לאחר השקיעה אין אומרים "רצה", אך בכל זאת, נכון לומר "הרחמן הוא ינחילנו ליום שכולו שבת...", שכן בלאו הכי מותר להפסיק שם.

אח"כ אמר כי עתה יהי הסדר כך: את היין מ"כוס של ברכה" יחלקו בע"ה מחר בסעודת רעוא דרעוין אובינתיים – שתהי לכל אחד מנוחה ותענוג בכל העניינים...

הרבי נתן את שירי החלה לר' משה ירוסלבסקי שיי ואת שירי היין הותר למחרת. לאחר מכן קם והלך למקומו לתפלת ערבית.

אמר ה"קדיש יתום" שלפני "כגוונא".

ש"ק, ג' תשרי, שבת שובה

1:30 – התוועדות.

קידש על היין ופתח בביאור ההוראה משמותי של השבת. השם "שבת תשובה", מורה על התשובה בפועל ואילו השם "שבת שובה", בלשון ציווי, מורה על החיוב לעלות לדרגה נעלית יותר בתשובה, שהרי ככל שמתעלים בעבודת התשובה יש להוסיף ולהעלות יותר.

הרבי המשיך והסביר בשיחה הבאה, כי מסמיכות השבת לר"ה יש ללמוד שנדרשת תשובה נעלית יותר גם מזו שנעשתה בר"ה. העילוי מתבטא באופן העבודה בשבת, עבודה מתוך תענוג. הרבי התבטא, כי ישנם בעלי "מרה-שחורה" הסבורים שכל ענין של קדושה ("פרומקייטי") קשור באנחה ("קרעכצן")... יש אמנם על מה להאנח, אך עבודת ה' צריכה להיות בשמחה ורק בזמנים מסויימים יש להאנח על הגלות.

מאמר (כעין שיחה) ד"ה "שובה ישראלי".

בשיחה השלישית, שאל הרבי את השאלות ברשימי (ר"פ האזינו) ובלקוטי לוי"צ על הזוהר בביאור הפסוק "כי חלק היעמו יעקב חבל נחלתו" הקשור גם לר"ה בו היתה הבחירה בבניי.

בשיחה האחרונה הסביר את הביאור ברשימי ובלקוטי לוי"צ. בסיום, הורה לחזן לנגן "שיבנה ביהמ"ק". לאחר ברכה אחרונה הוחל בהכנות לחלוקת "כוס של ברכה" אך הרבי הודיע, להפתעת הכל, שחלוקה זו תתקיים לאחר התוועדות נוספת שתתחיל סמוך לשקיעה (כיון שאז אין צורך ב"פורס מפה ומקדש"...) .

* * *

כאמור, בא הדבר בהפתעה ואף לא היו חלות מן המוכן. מאי שם אולתרו שתי מצות...

הרבי נכנס להתוועדות השני בשעה 7:00 ונטל ידיו לסעודה.

בשיחה הראשונה, הוסברו ההוראות שיש ללמוד מקביעותו של ר"ה בשנה זו. בהמשך, הדגיש הרבי את מעלתה של שנת העיבור, שמטרתה להשלים את חסרון שנת הלבנה ביחס לשנת החמה. הדבר קשור לר"ה, בו הודגשה מטרת הבריאה: "אשר ברא אלקים לעשות" – לתקן ולהשלים.

הרבי המשיך ואמר בשיחה השני שיש מעלה מיוחדת בשנה זו שהיא שנה שלימה, בה שפ"ה ימים ובה מספר שלם של שבועות "תמימות" כששת ימי בראשית. בסיום השיחה הורה לשיר "ופרצת".

בשיחה השלישית, ביאר הרבי מעלה נוספת בקביעות השנה: צום גדלי בטל, בהיותו חל בשבת והופך ליום שמצוה לענגו באכילה ושתי והדבר רומז על הגאולה, כאשר הצומות יהפכו לששון ושמחה. אלו שדרכם להאנח תמיד, המשיך הרבי, יטענו: כיצד אומרים שהצום התבטל, והלא מחר עלינו לצום! והתשובה: טפש שכמותך! למה להמתין למחר בבוקר,

הרי עוד בתפלת ערבית נאמר "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח" ומשיח צדקנו יבוא עוד הלילה!

בהמשך, אמר הרבי, שישנם מעלות נוספות בקביעות השנה, אך אין זמן לבאר את כולן, כי אז מי יודע מתי תגמר ההתוועדות ויש עוד לחלק משירי "כוס של ברכה"...

אח"כ הורה לשיר "האָפּ קאַזאַק", ניגון הכנה, ניגון ד' בבית לאדה"ו ויניע זשוריצי"י.

בסיום, הזכיר הרבי אודות יהודי רוסי הנמצאים מאחורי מסך הברזל, וסיים בברכה: שיצאו בקרוב ממש ממצור זה ושיקויים בהם היעוד "קהל גדול ישובו הנה". אח"כ הזכיר אודות המבצעים ובירך ברכת המזון (ההתוועדות נמשכה כשעה וחצי).

התפללו תפלת ערבית, הרבי שליטי"א הבדיל על ה"כוס של ברכה" ולאחר מכן החלה החלוקה. כשעה וחצי עמד הרבי ונתן בידו הקי, מעט יין לכל אחד מהניגשים. כנהוג, שרו העומדים מסביב והפעם היו הרבי בשמחה גדולה. כמעט בכל אחד מהפעמים שהחלוקה הופסקה, לזמנ-מה, כדי למלא שוב את הכוס – עודד הרבי את השירה כשהוא מניף ידו בעוז.

בסיום החלוקה הובא לרבי כסאו והוא ישב לומר ברכה אחרונה. לאחר מכן קם ממקומו, הזיז מעט את הסידור והקריבו לר"מ הארליג שעמד בסמוך והחל לומר "ויתן לך". אח"כ החל הרבי לשיר "כי בשמחה תצאו" ויצא את בית הכנסת. לאחר כרבע שעה נסע לביתו.

[במהלך חלוקת "כוס של ברכה" נתן מישהו לרבי מכתב והרבי הכניסו בכיסו תוך שהוא ממשיך, בידו השני למזוג את היין והתור התקדם כרגיל. כשניגש ר' שלמה מיידנצ'יק אמר לו הרבי משהו בהמשך להתוועדות ליל ער"ה. לר' אלי לנדא שי נתן משקה גם עבור אביו הרב יעקב שליטי"א].

יום א', ד' תשרי, צום גדלי (נדחה)

בתפלת שחרית, נכנס הרבי לבית הכנסת ל"סליחות" וקריאת התורה. בסיום הסליחות שרו "אבינו מלכנו", והרבי עודד את השירה כשהוא מכה בידו על העמוד זמן רב יחסית, כך שחזרו על הניגון שלשה פעמים. הרבי עלה ל"שלישי". כבכל יום שני וחמישי הונח על היסטנדר"ג גם תהלים אך הרבי לא השתמש בו אלא בסידור שהניח מישהו אחר (כשבא הרבי לבית הכנסת היו "ויכוח" מי יזכה בתהלים ו"המתוכחים" לא השכילו לסיימו עד בוא הרבי, כך שיתכן והרבי הבחין בכך...).

בשעה שלש ורבע בערך, נכנס הרבי לתפלת מנחה. עלה למפטיר. בסיום התפלה אמר שיחה שארכה למעלה מחצי שעה.

בפתח השיחה הסביר הרבי את ענינו של המנהג לומר "דברי כיבושיך" בתענית ולאחר מכן עמד על המיוחד בצום גדלי המבטא את תכלית ירידת הגלות, כיון שאז נתפוררה האחדות אפילו אצל שארית הפליטה שהיתה

מלוכדת סביב גדלי. כיון שהירידה היא צורך עלי – הסביר הרבי – הרי שדוקא מצום גדלי מגיעים לתכלית העילוי של הגאולה.

בהמשך השיחה עמד הרבי על המיוחד שבקביעות שנה זו, בה צום גדלי נדחה והזכיר את פתגם רבותינו נשיאינו – "הלואי זאל ער נדחה ווערן באמת" (= הלואי שידחה באמת). כן ביאר את ההוראה מקביעותו של צום גדלי בפרשת "וזאת הברכה" ואת ההוראה משיעור התהלים של יום די' בחודש.

בסיום השיחה אמר הרבי כי ישתתף בנתינת הצדקה ע"י חלוקת שטרות של דולר ל"טנקיסטים" עבור כל הקהל כדי לתת את הדולר לצדקה ומה טוב – ביום התענית. וסיים בברכה שהוספה זו במצות הצדקה, תוסיף בכתיבה וחתומה טובה ובקרוב ממש – "היום" – אתי מר דא מלכא משיחא.

בסיום השיחה זו הרבי ממקומו, עמד ליד השלחן הקטן עליו הונחו הדולרים ונתן ל"טנקיסטים" שניגשו חפירות דולרים כדי לחלק לכל הקהל. הרבי שאל את כמה מהניגשים "האם אתה טנקיסט?", לאחד מהם שהשיב בשלילה, אמר: מדוע, אם כן, אתה עומד כאן? גם הצלם, מר פריידין, הי בין הניגשים. הרבי נתן לו שני דולר באמרו, אינך "טנקיסט", לכן קח דולר אחד בשבילך ואת השני – תן ל"טנקיסט".

יום ב', ה' תשרי

לקריאת התורה נכנס הרבי לבית הכנסת הקטן.

* * *

בצהריים התקיים, בבית הכנסת הגדול, כינוס לילדי צבאות השם. ב-2:15 ירד הרבי לתפלת מנחה, וכרגיל בכינוסים אלו שרו הילדים "אשרי", "עלינו לשבח" ואת הפסוקים "אל תירא"... "אך צדיקים". עם סיום התפלה אמרו הילדים את "ב הפסוקים ומארז"ל המפורסמים, כשהפעם בולטים, בין הנקראים לאמרם על הבימה, ילדי האורחים השונים מרחבי תבל. אח"כ שרו הילדים את השיר "ווי וואַנט משיח נאו" ולאחר מכן אמר הרבי שיחה בת שלשה קטעים כשבין קטע לקטע מאזינים הילדים לתרגום הדברים מפי המנחה – הרב יעקב י. העכט שי.

בקטע הראשון של השיחה הסביר הרבי את המשמעות המיוחדת של כינוס זה, המתקיים בעשרת ימי תשובה ומיד לאחר ר"ה, בו יש להחליט, מתוך שמחה רבה, להוסיף עוד יותר בתורה ובמצוות.

בקטע השני עמד הרבי על ההוראה משיעור החומש היומי: "וללוי אמר... יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל". היצר הרע – אמר הרבי – בא וטוען באזני הילד היהודי: כיצד שייך הדבר אלך? כיצד תוכל אתה, ילד קטן שזה עתה התחיל ללמוד תורה, להורות לעם ישראל את משפטי ה' ? הרבי הסביר כי היצר הרע רוצה רק לרמות את הילד ולהעלים ממנו את

האמת. ביכלתו של כל ילד להראות דוגמא חיה בהתנהגותו ע"פ ציווי התורה ולהיות בכך מאלו המורים משפטי ה'.

בקטע האחרון ביאר את ההוראה משיעור התהלים. לאחר מכן, אמר הרבי שהכינוס יסתיים בענין של צדקה, כאשר יתן לכל אחד שלש מטבעות: אחת לצדקה בקשר לעשיית, השני לצדקה בקשר לתפילת מנחה והשלישית – לעשות בה כטוב בעיניו.

הילדים שרו, לפי הוראת הרבי, "עוצו עצה ותופר", "ווי וואַנט משיח נאו", החון ניגן "שיבנה ביהמ"ק" ולבסוף שרו "אך צדיקים". כל זאת – בעידודו המלהיב של הרבי שליט"א.

* * *

ב-9:30 נכנס הרבי לתפלת ערבית ועבר לפני התיבה לרגל יום השנה לפטירת אמו הרבנית חנה ע"ה.

יום ג', ו' תשרי

בשעה 9:45 ירד הרבי לתפלת שחרית. כמנהגו, נכנס לבית הכנסת כשהוא עטוף בטלית ומעוטר בתפילין וניגש אל ה"עמוד", כשהוא מתחיל את המשנה "איזהו מקומן". בסוף ברייתא דר' ישמעאל, הגבי קולו בפסקא "דבר הלמד מענינו", סיים את הקטע "יה"ר... שיבנה..." ואמר את הקדיש.

בו' תשרי ארגן "וועד המחנכים" כינוס לתלמידי הת' מרחבי תבל

של מדינות אחרות. קיים הכרח – המשיך הרבי – שמדינה זו תפעל יותר למען מתן אפשרות הגירה לרוצים לצאת מן המדינה ההיא (הכוונה לרוסי).

בהמשך דיבר הרבי אודות הנהגת "רגע של שתיקה" בתחילת יום הלימודים בבתי הספר במדינה, בו יחשבו הילדים אודות בורא העולם ומנהיגו. הרבי הדגיש כי תפקידו האמיתי של בית הספר הוא, להיות "בית חינוך" ולא רק להקנות ידיעות.

בחלקה השני של השיחה ערך הרבי "סיום" (כנהוג ב"יארצייט"). הרבי הורה את סיומן של המסכתות מו"ק ותמיד וקושר את הביאור לשני הקוים האמורים – קביעות והתחדשות. כן הסביר כי גם בענין ה"יארצייט" מתבטאים שני קוים אלו כאשר מודגשת, מחד גיסא, האמונה בנצחיות הנשמה ולאידך גיסא – עלית הנשמה ביום היארצייט.

בסיום השיחה, הזכיר הרבי על המגבית לטובת "קרן חנה" ואמר שלאחר מכן יחלקו שטרות של דולר אחד (מספר המורה על אחדות) ע"י היטנקיסטיים והורה לשיר ניגון הכנה, וניגון אדמו"ר הזקן.

לאחרי ניגונים אלו הורה לחזן לשיר "יה"ר ... שיבנה" ואח"כ התחיל בעצמו "ניעט ניעט ניקאָוואָ" והזכיר אודות ברכה אחרונה.

הרבי נתן את שיעורי המזונות לר"מ ירוסלבסקי ולאחר שקם ממקומו, כשבידו שקית הנייר הגדולה שלתוכה נאכפו מעטפות ה"מגבית", התכופף, מעט, אל הרמקול והתחיל את השיר "כי בשמחה תצאו". חזר לחדרו וכעבור רבע שעה נסע לביתו.

* * *

היום התפרסם "מכתב-כללי" הנושא את התאריך "יום שלישי שהוכפל בו כי טוב, פרשת וזאת הברכה אשר בך משה, ששי לחדש השביעי, ה'תשד"מ".

בחלקו הראשון של המכתב מוסיף הרבי פרטים שונים לשני המכתבים הקודמים (מחיי אלול וממוצש"ק כ"ה אלול), בהם ביאר את ענינה של קביעות ש.ז., כאשר ר"ה סמוך לשבת-שובה והוא חל בפרשת האזינו – וההוראות מכך.

בהמשך עומד הרבי, בהרחבה, על תוכנה והוראותי של שנת העיבור (תוכן הדברים הוסבר, כנ"ל, גם בהתוועדות, היום, ועיין לעיל במבוא). בשולי הגליון באו, כמו בשאר המכתבים, מראי מקומות מפורטים והערות רבות. הרבי מסיים את המכתב (המופנה "אל כל בני ונות ישראל בכל מקום שהם, ה' עליהם יחיו"), ושהתפרסם, אגב, עם צילום חתימת יד-קדשו: "בכבוד ובברכת חתימה וגמר חתימה טובה".

יום ד', ז' תשרי

הרבי נסע ל"אוהלי". עם שובו, כמחצית השעה לאחר ה"שקיעה", יצא לתפלת מנחה וכרבע שעה לאחר סיומה – לתפלת ערבית. שתיהן התקיימו

לאחר נפילת אפים אמר הרבי את 'אבינו מלכנו' הקצר, המשיך 'ואנחנו לא נדע' ואמר את חצי הקדיש. המזכיר ריל"ג ניגש אל הרבי והעיר על כך שלא אמרו 'אבינו מלכנו' הארוך. הרבי הכה בידו על הסטענדר לסימן כי יתחילו את הניגון, הארון נפתח, אמרו את כל נוסח 'אבינו מלכנו' והמשיכו 'אשרי...'

* * *

בתפלת מנחה ישב הרבי לנפילת אפים, על כסאו שהוכן ליד "עמוד" הש"ץ ועם קומו רמז שיתחילו לשיר "אבינו מלכנו".

* * *

תפלת ערבית התקיימה ב"9:15, בביהכ"ס הקטן וב"9:30 נכנס הרבי להתוועדות.

* * *

בהתוועדות זו נכח קהל רב, שכן, בינתיים הגיעו עוד אורחים רבים ורבים מאנ"ש ברחבי ארה"ב שאינם יכולים לעזוב את מקומם בר"ה. ההתוועדות גם הועברה בשידור ישיר ברדיו ובטלוויזיה.

הרבי פתח את ההתוועדות בברכה, בלשון הכתוב: ברוך הבא בשם ה' ברכנום מבית ה' וביאר בהרחבה את תוכן הפסוק המדגיש את התאחדות היחיד עם הרבים.

בין השיחות ניגש אל הרבי הרב רא"א יאלעס שי' ומסר פתק. הרבי הביט בו והניחו בסידורו. הוא גם שוחח מעט עם הרבי קרוב לסיום ההתוועדות.

בשיחה השני דובר בהרחבה אודות שני הקוים – קביעות והתחדשות, ששילובם מודגש בשנת העיבור בהיותה מאחדת את שנת החמה (המורה על קביעות) ושנת הלבנה (המורה על שינוי וחידוש). הרבי הסביר כיצד מתבטאים שני קוים אלו בחינוך: מצד אחד, חשוב לקבוע בנפש הילד עקרונות ויסודות מוצקים שאין לזוז מהם אך יחד עם זאת יש להדגיש את החובה לשגשג ולעלות מעלה מעלה. הרבי הסביר גם כי שני קוים אלו נובעים משתי תכונות הפכיות בנפש: "בור סוד שאינו מאבד טיפה" – חיזוק וביסוס הקיים, לעומת "כמעין המתגבר" – התחדשות מתמדת. מיהודי – אמר הרבי – נדרשת מסירות נפש כדי לשלב את שני הקוים, כהוראתה של שנת העיבור.

בין השיחות ניגש אל הרבי הרב ר"ש עלבערג שי' ושוחח עמו כ"5 דקות.

הרבי המשיך בשיחה הבאה והסביר כיצד צריכים שני קוים אלו להתבטא בהנהגת מדינה, כאשר עלי' לשאוף להתבססות על עקרונות מוצקים של צדק ויושר, ועם זאת לשאוף לצמיחה וגידול. בהקשר לכך אמר הרבי, שאין למדינה להצטמצם בגבולותי וכי עלי' לסייע גם בהתפתחותן

בבית הכנסת הגדול.

יום ה', ח' תשרי

הרבי נסע ל"אוחה".

יום ו', ט' תשרי, ערב יוהכ"פ

ב־6:50 בבוקר הגיע הרבי ל-770 ולאחר כרבע שעה יצא מחדרו כשבידיו תרנגול לבן, בו ערך את היכפרותי בחדרו. קודם לכן, הרבי המשיך לחצר (מצד ימין, במקומה של הסוכה) שם מסר את התרנגול לשחיטה. לאחר השחיטה ברח "על כיסוי הדם בעפר" ובאמצעות נוצה שנתן לו השוחט כיסה את הדם.

כחצי שעה לאחר מכן יצא הרבי לנסוע למקוה. בדרכו, נתן מטבעות לצדקה לכמה ילדים וגם לנער צעיר שעמד ביניהם. כשהגיע סמוך למכונית, הסתובב, ונתן חופן מטבעות לרוכל עני (הוא נתן לרבי לוח"כיס לשנת תשד"מ).

בשובו, הבחין, בפנית הרחוב, בהרב חדקוב שי' והורה לנהג ר"יי קרינסקי לעצור ולקרוא לו להכנס (הוא נסע עם הרבי ל-770 ולאחר שהרבי יצא מהמכונית, לקח אותו הנהג למחוז חפצו).

***

בערב יום כיפור נוהג הרבי להתפלל תפלת שחרית בציבור ובשנה זו נכנס לבית הכנסת בשעה 9:10.

זמן קצר לאחר התפלה החלה חלוקת ה"לעקאח". התור התנהל, במהירות יחסית, לפי מספרים שחולקו עוד לפני התפלה. כשעתיים עמד הרבי בפתח חדרו ונתן לכל אחד פרוסת לעקאח בידו כשהוא מברך "לשנה טובה ומתוקה". החלוקה ארכה, כאמור, כשעתיים ולאחר הפסקה קצרה היא נמשכה עוד מספר דקות. מאוחר יותר נסע הרבי לביתו, לזמן קצר. ב־15:3 נכנס לתפלת מנחה ולאחריי אמר את ה"ברכה הכללית" שארכה כ־20 דקות.

(כעבור מספר ימים יצאו הדברים לאור, מוגהים ע"י הרבי).

לאחר מכן, חזר הרבי לחדרו והמשיך את חלקות הלעקאח, שנפסקה לפנה"צ כנייל.

***

דקות ספורות לאחר זמן הדלקת הנרות נכנס הרבי לבית הכנסת הקטן ל"ברכת התמימים". בתוך האולם נכחו רק התי' המבוגרים (מעל גיל 22) ובחדר השני – ה"קבוצה" מאה"ק. שאר התי' עמדו בחצר (ב"סוכה") ויכלו לראות מבעד לחללי החלונות שהוסרו קודם לכן. בסך הכל נאספו כמה מאות בחורים והדוחק הי' עצום.

בשנה זו הועמד הרמקול בצורה בולטת וכשהרבי נכנס – נתו בו מבט

חד שהביע אי שביעות רצון והמכשיר סולק מיד – כמובן, אך הרבי דיבר בקול גבוה יחסית והעומדים קרוב, לפחות, שמעו בבידור (גם רשימת כרכה זו הוגהה ע"י הרבי, כעבור מספר ימים).

לאחר הברכה חזר הרבי לחדרו, וכעבור זמן-מה נכנס לבית הכנסת ל"כל נדרי". עם סיום תפלת ערבית התיישב הרבי לאמירת כל התהלים שנסתיימה סמוך לשעה 11:00.

י' תשרי, יום הכיפורים

ב־10:00 – תפלת שחרית. למפטיר עלה הרב חדקוב שי'. לאחר תפלת מוסף המתין הרבי מספר רגעים על מקומו ומשלא באה הודעה על זמנה של תפלת מנחה, ירד מהבימה והלך לחדרו. כעבור כשעה נכנס לביהכ"ס לתפלת מנחה. עלה לימפטיר יונה'.

ב"אבינו מלכנו" של תפלת נעילה הרבה הרבי לעודד את השירה כשהוא מכה קלות על העמוד. לקראת הסוף, כשכבר חזרו על כל השיר כמה פעמים, הגיע הרבי את שתי ידיו הקי' במרץ.

את שירת הימארשי' עודד הרבי תחילה ממקום עמדו כשהוא מכה בידו על העמוד, אח"כ הסתובב לעבר הקהל והחל מוחא כפים במרץ ולאחר מכן עלה על מדרגות שהוכנו במיוחד לכך (והעמדו סמוך לכותל הדרומי) וכשהוא עומד על גביהן המשיך למחוא כפיו הקי' בהתלהבות מיוחדת במינה.

לתפלת ערבית הסיר את הטלית מראשו ולבש את הכובע, כנהוג. לאחר התפלה (והבדלה) פנה לקהל, ואמר בקול רם "גוט יו"ט", כשכל הקהל עונה אחריו, שלשה פעמים, וחזר לחדרו. כעבור כמה דקות יצא ל"קידוש-לבנה" כשהוא לבוש ביקיטלי ובטלית. משסיים, פנה אל העומדים

לאחרי תפלת ערבית יצא הרבי ל"קידוש לילה"

מסביב ואמר: "א גוט וואך, א גוט חודש, א גוט יאר". לאחר מכן חזר לחדרו ואחרי דקות ספורות נסע לביתו (הפעם כבר הי לבוש מעיל אך בשוליו הי ניתן להבחין בציציות הטלית).

יום א', י"א תשרי, מחרת יוהכ"פ "בשם השם"

הרבי נסע ל"אוהל". זמן מה לאחר שובו נכנס לבית הכנסת הגדול לתפלת מנחה. לאחר כרבע שעה יצא לתפלת ערבית. הכל ציפו שהרבי יירד לביהכ"מ הגדול אך למעשה לא עמד איש מהמוזכירים בפתח המעלית והרבי המשיך ללכת לכיוון ביהכ"מ הקטן. משהבחינו בכך, בתוך בית הכנסת, מיהרו לפנות את השלחן עליו נוהג הרבי להתפלל. כאמור, הי כמעט כל הקהל למטה, כך שבתפלה נכחו מעטים בלבד. זמן קצר לאחר התפלה נסע הרבי לביתו.

יום ב', י"ב תשרי

לפני בוא הרבי מביתו בבוקר, המתין לו, משום מה, קהל גדול שכלל ילדים רבים, כך שעם הגיעו ארכה חלוקת הצדקה כ-10 דקות.

לקריאת התורה, וכן לתפלת מנחה, נכנס הרבי לבית הכנסת הגדול.

* * *

בערב, נערכה בחצר 770 חופה וכשנסע הרבי לביתו, ב-8:30 בערך, הבחין בחתן וכלה שעמדו על המדרכה. הי זה לאחר שהרבי כבר נסע מעט. הוא הורה לנהג לעצור, יצא, ברגלו האחת, מהמכונית ובחיוך רחב מתוך סבר פנים מאירות אמר להם "מזל טוב מזל טוב".

לאחר כמחצית השעה חזר וב-9:15 נכנס לבית הכנסת (כמעלה) לתפלת ערבית.

9:30 — התוועדות.

הרבי פתח את התוועדות בביאור ענינו של נשיא ישראל, להגביה ולנשא את אנשי דורו. הרבי הזכיר את הנהגתו המיוחדת של אדמו"ר המהר"ש — "בעל שמיסקע הנהגה" — ללא אחיזה בדרכי הטבע וכפי שמתבטא הדבר בפתגמי-הוראתו: "לכתחילה אריבער". ההוראה היא — אמר הרבי — כי יש לעסוק בכל עניני העבודה ובפרט במצות הצדקה (בגשמיות וברוחניות) באופן של "לכתחילה אריבער". לגבי כל רעיון ותכנית — אמר הרבי — דרושה בדיקה מהיכן הם נובעים וכי — אך כשיהודי חושב לעצמו מה רוצה הרבי מהר"ש שאעשה עתה, הרי ישנם דברים שהוא יודע בפשטות ויום ההילולא שלו הוא הזמן המתאים להנהגה זו. הרבי המשיך ואמר, שהנשיאים נותנים את כל הכחות לכך, ויש רק להיות מונחים בדברים הראויים ולא בדברים של מה בכך, וכפתגם הידוע שלעיתים מונחים ב"פערלי" (גריסים) שבמרק במקום ב"פערלי" (פנינים) ממש...

בסיום השיחה סיפר כי הרבנית רבקה אשת הרבי מהר"ש היתה נוהגת

למשכן את תכשיטיי עבור צדקה וחסד ולימד מכך הוראה כי נשי ישראל צריכות אמנם תכשיטים אך שמזדמן להם למשכנן לצדקה, עליהן "לחטוף" את ההזדמנות ומובטחות הן שהקב"ה יוסיף להן ד' פעמים ככה (בהתאם למבואר בענין "החמישית לפרעה").

בשיחה השני עמד הרבי על שמו של בעל ההילולא — "שמואל", ע"ש שמואל הנביא שעל לידתו מסרה אמו את נפשה. ההוראה היא — אמר הרבי — עד כמה יש להשתדל ו"להפוך עולמות" כדי ללדת ילדים. הרבי הדגיש שצריכים לקיים את מצות "פרו ורבו" באופן של "לכתחילה אריבער" מבלי להתערב בחשבונותיו של הקב"ה. הרבי הוסיף כי נדרש גם "פרו ורבו" ברוחניות, הן בעבודתו עם עצמו — להביא את הענינים לרגש שבלב עד למעשה בפועל, והן בהשפעה על הזולת.

בשיחה השלישית דובר אודות סיום שנת המאה ואחת להסתלקות בעל ההילולא שמשמעותה, "לכתחילה אריבער" — למעלה מגדרי הטבע.

בחלקה השני של השיחה, התייחס הרבי למה שהעירו בנוגע לביאור בהתוועדות ו' תשרי אודות עבודתה בשני הקווים — קביעות והתחדשות. הרבי קישר זאת לביאור המובא בחסידות אודות "עונג" ו"רצון". בהקשר לענין זה העיר הרבי כי יש כאלו המתעקשים להביא הוכחות דוקא מענינים עמוקים בחסידות בזמן שיש לכך הוכחות אף מ"פשוטו של מקרא"...

מאמר (כעין שיחה) ד"ה "ולקחתם לכם וגו'".

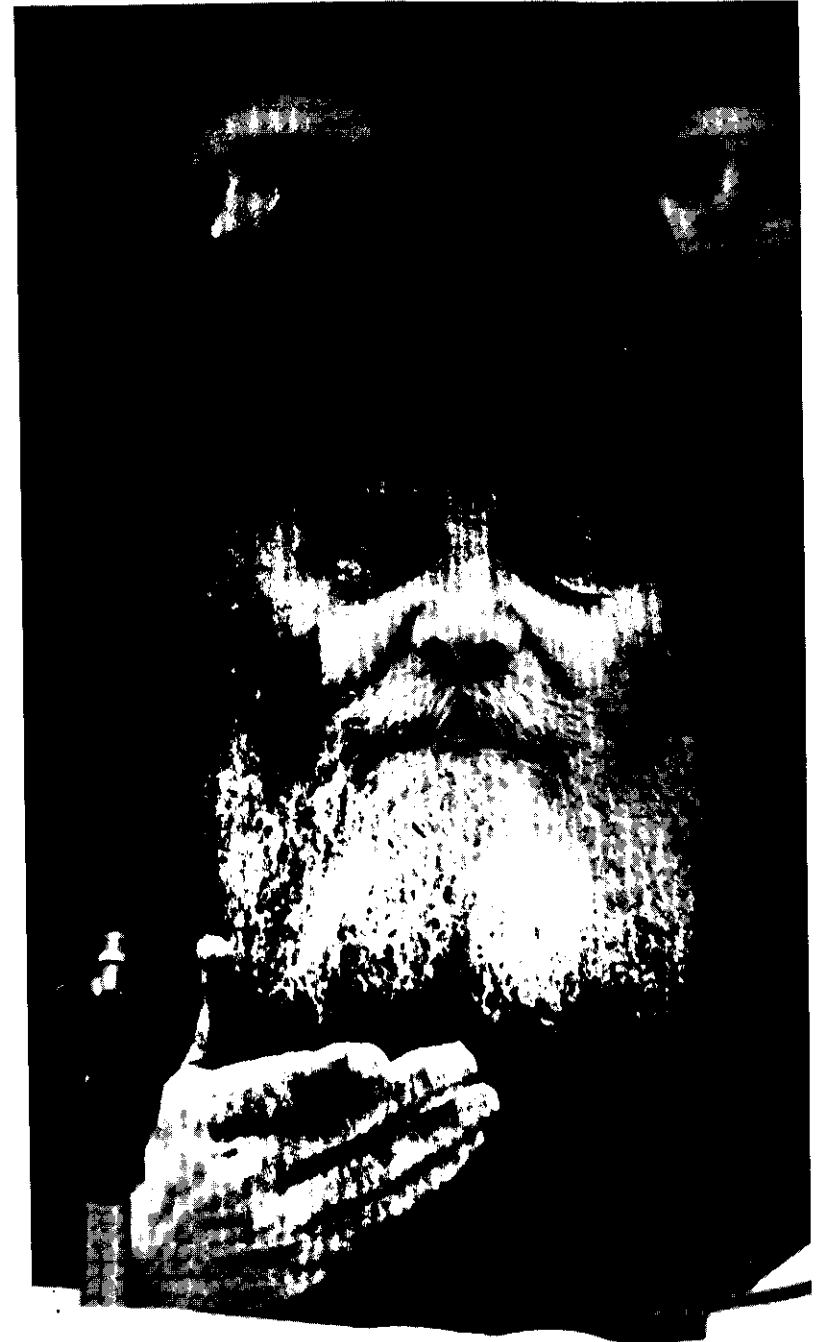
לאחר מכן אמר שהיות ואתמול היו כאלה "שמפני סיבה מסויימת שאני הייתי מעורב באמצע" שלא נטלו חלק בשמחת חתן וכלה וכן יש שלא השתתפו בחתונה הנערכת היום, בגלל ההתוועדות — ישלימו זאת עתה ולפיכך כדאי ששניהם יערכו "שבע ברכות" וכיון שאין מערבין שמחה בשמחה — בהפסקה בין פעם אחת לשני. והוסיף שהבקשה "מהרה ישמע בערי יהודה..." ועניית אמן ע"י כל הקהל תמהר עוד יותר את הגאולה. הרבי הזכיר גם את דברי אדמו"ר האמצעי כי בערב סוכות "מצוה לפזר צדקה לעניים" ובהתאם לכך יחלק, ע"י היטנקיסטים, שטרות של דולר לצדקה. וסיים "מן הסתם יערכו עתה "שבע ברכות", בקשר עם "מהרה ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים".

לאחר עריכת ה"שבע ברכות" (כנ"ל) הזכיר הרבי את שיעור החומש היומי "וליוסף אמר מבורכת ה' ארצו..." ובירך שכל האמור בפסוקים אלו יקויים בכל אחד.

לאחר מכן, הורה לנגן ניגון הכנה וניגון אדמו"ר הזקן. החזן ניגן, בהוראת הרבי "יהי רצון... שיבנה ב"המ"ק" והרבי עודד את שירת הקהל במחאות כפים מתוך שמחה גדולה. במהלך השירה אף סימן באצבעותיו לשרוק.

לאחר ברכה אחרונה הזכיר אודות כינוס "צעירי אגודת חב"ד", והורה להכריז את הזמן והמקום בו יתקיים הכנס ונתן ליו"ר צא"ח הרר

דוד רסקין, בקבוק משקה.

אחייכ עלו הטנקיסטים לבמה והרבי נתן לכל אחד חפיסת שטרות של דולר, לחלק לכל הקהל, ובתום החלוקה התחיל לשיר "כי בשמחה תצאו", ויצא מבית הכנסת כשהוא מעודד את השירה בידו הקי. גם לאחר מכן, בדרכו למכונית, עודד את השירה בשמחה רבה...

יום ג', י"ג תשרי

הרבי נסע ל"אוהל".

יום ד', י"ד תשרי, ערב חג הסוכות

כשעה לאחר בוא הרבי מביתו החלה חלוקת ד' המינים. חשובי האורחים נכנסו ל"גן-עדן-התחתון" שם בחרו לעצמם ד' מינים. את רשימת המקבלים קבע הרבי שליט"א והיא כללה את נציגי המקומות הבאים: ירושלים, כפר חב"ד, נציג בני"ד רבני חב"ד באה"ק והזוכה בגורל. וכן נציגים מאנגליי, מצרפת וממרוקו. אחריהם קיבלו הרב חזקוני ש"י, הרב דוד רסקין ש"י והמזכירים הר"ל גרונר והר"ב קליין ש"י. לכולם אמר הרבי "שימשיכו את כל ההמשכות".

עם תום החלוקה נכנסו נציגי כפר חב"ד ומסרו לרבי אתרוגים שגדלו בכפר. הרבי אמר בפניהם ברכה קצרה והיא הושמעה ברמקולים שבבית הכנסת (למעלה ולמטה). הרבי הואיל להגיי את רשימת הברכה.

* * *

נוסח המברק שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לשלוח לאניש ש"י בכל מרחבי תבל, לקראת חג הסוכות:

"יום זמן שמחתנו דישמח ישראל בעושי וישמח השם במעשיו, ושבטא טבא, ולהמשיכם בכל השנה כולה.

(חי"ק)".

* * *

ליל א' דחג הסוכות

כשנכנס הרבי לתפלת ערבית ועלה לבימתו, הניח את סידורו על ה"עמוד", פנה לעבר הקהל השר והלהיב את השירה בידו הקי במשך מספר דקות.

לאחר התפלה הכריז "גוט יו"ט", כשהקהל קורא אחריו, שלשה פעמים. אחר כך החל את הניגון "ושמחת בחגיך" ולאחר מכן אמר שיחה שארכה כשעה.

בתחילתה, אמר הרבי כי אף שבילילה הראשון קשה במיוחד לקיים את שמחת בית השואבה, מפני העייפות מהטירחא המרובה שבערב החג, אעפ"כ, יש להתחיל לרקוד ולשמוח ולא לעשות "חשבונות" אודות מנוחה

וסעודת החג! המושג של "חשבונות" אינו שייך ליהודי שהנהגתו צריכה להיות: "לכתחילה אריבער"!

בהמשך, עמד הרבי על הנקודות המשותפות שבחג הסוכות בכל שנה, ועל המיוחד בקביעות השנה.

בחלקה השני של השיחה הסביר את ההוראה מענינים של "אושפיזין" של יום זה — אברהם אבינו והבעש"ט (האושפיזאי החסידי), **וקישר את הדברים לשיעור החומש היומי.**

בסיום השיחה, הזכיר הרבי את ציווי והוראת הרבי הריי"ץ נ"ע — "מצות היום בשמחה" והדגיש כי הכוונה לשמחה וריקודים בפועל ממש. יש אמנם להאריך בענינים אלו — אמר הרבי — אך אז יתעייף הקהל מהדברים, עוד יותר מאשר כתוצאה מטירחת ההכנות לחג... לכן, ילכו עתה לרקוד ואם כבר הפסיק הגשם, אזי ירקדו ברחוב ובאופן שהרחוב עצמו ישתתף בריקודים ("די גאס אַליין וועט מיט-טאַנצן")!...

* * *

לצד חדרו של הרבי נבנתה במיוחד, סוכה קטנה בה סעד הרבי את סעודות החג. זאת, מלבד הסוכה המיוחדת הקבועה בחצר.

יום ה', יו"ט הראשון של סוכות

ב-8:00 בבוקר יצא הרבי לסוכה (שבחצר) ולאחר זמן קצר מסר את ד' המינים לר"מ הארליג עבור הקהל. כנהוג, בירכו כולם על ד' המינים של הרבי, התור התקדם במהירות לפי המספרים שחולקו בבוקר השכם.

ב-10:00 נכנס הרבי לתפלת שחרית כשבידו הסידור בלבד. לקראת "הלל" הביא ר"מ הארליג את ד' המינים שעד אותה שעה בירך עליהם הקהל הרב.

בחזרת השי"ץ של תפלת מוסף ירד הרבי מבימתו ופינה את המקום לכהנים. כשירדו, לאחר נשיאת כפים, אמר, לרבים מהם, "יישר כח".

תפלת מנחה התקיימה, ככל תפילות החג, בביהכ"ס הגדול. בהכנס הרבי לבית-הכנסת וכן בצאתו, שר הקהל. בלכתו, הלהיב הרבי את השירה בתנועות נמרצות בידו הקי.

לאחר הפסקה שנמשכה כשעה נכנס הרבי לתפלת ערבית ועם סיומה — הכריז "גוט יו"ט" פעמיים ופתח בשיחה שארכה כשעה וחצי.

בפתח השיחה עמד הרבי על הקשר בין ה"אושפיזין" של יום זה — יצחק אבינו, לאושפיזא החסידי — המגיד ממזריטש, והסביר את ההוראה מענינים.

בין הדברים הסביר שגם ה"טף" — קטני קטנים שואבים רוח הקודש משמחת בית השואבה אף כי הם עצמם, אולי, לא יודעים זאת, ובהמשך הביא את תורת המגיד, שבזמן הגלות נקל יותר להשיג את רוח הקודש

מאשר בזמן הבית, כמשל המלך אשר בהיותו בבית מלכותו א"א להתקרב אליו כל כך כמו בהיותו בדרך, בפונדק.

בחלקה האחרון של השיחה, ביאר את ההוראה משיעור החומש היומי. וסיים בהדגשת חשיבות השמחה והריקודים ברחוב, לעיני כל עמי הארץ בתכלית השלימות ובכל ה"שטורעם".

עם סיום השיחה החל הרבי לשיר את ניגון ההקפות לאביו ר' לוי"צ ז"ל ויצא את ביהכ"ס כשהוא מגביר ומלהיב את השירה בידו הקי.

הרבי חזר לחדרו, ובבית-הכנסת נוצרו מעגלים של שירה וריקודים, אך הפעם מיהרו רבים, בעיקר האורחים, אל הסוכה בה עתיד הרבי לבקר, כעבור מספר דקות.

הרבי יצא מחדרו והחל ללכת בלוויית ר' משה ירוסלבסקי, מנהל "הכנסת אורחים" לכיוון הסוכה. בדרכו רמז הרבי מספר פעמים לר"מ כי עליו ללכת בראש, והלך אחריו עד לסוף הסוכה שם נעצר, ליד הכותל הדרומי, עלה על-גבי ספסל ואמר שיחה שארכה כעשר דקות. בין הדברים, הסביר את מעלתה המיוחדת של מצוות הכנסת אורחים ואמר שגם בכך יש להוסיף ו"להעלות בקודש", ועד שהאורח ירגיש כאילו הוא "בעל הבית"...

* * *

הלילה פרצה השמחה גם לרחוב, דבר שלא התאפשר אמש בגלל הגשם הכבד. בפנינת הרחובות "קינגסטון" ו"מונטגומרי" שרו ורקדו עד השעות הקטנות של הלילה, עם הפוגות קצרות שנוצלו לכניסה לסוכה סמוכה בה ניתן הי' לטעום מיני מזונות ולומר "לחיים".

יום ו', יו"ט שני של סוכות

לאחר תפלת ערבית הכריז הרבי "גוט שבת" ובמשך כשעה אמר שיחה. בתחילת השיחה עמד הרבי על המיוחד בענינו של יום השלישי של חגה"ס; הסביר את המכנה המשותף של האושפיזין ביום זה — יעקב אבינו ואדמו"ר הזקן, שענינם — לימוד התורה. בלילה זה — אמר הרבי — צריך להיות "שטורעם" מיוחד בשמחת בית השואבה בקשר ללימוד התורה.

כאן אמר הרבי, שיכול לבוא יהודי קר ואדיש ולטעון — מה פשר הרעש אודות השמחה בלילה זה, וכי זו הפעם הראשונה שחוגגים את שמחת ביה"ש? ועוד, מה פשר שמחה זו כשנמצאים בזמן הגלות? הרבי ענה על כך ע"פ הפתגם שמחשבתו של הסוס אודות התבן שיאכל בהגיעו למטרת הנסיעה, אינה מפריעה למטרת החכמים היושבים בעגלה...! המציאות היא — אמר הרבי — ש"בכל שנה ושנה יורד אור חדש עליון יותר" שלא האיר עדיין מעולם ומה שאיננו רואה את ה"אור חדש" כי אם את ענין הגלות, הרי זה מצד ה"סוס" שבו!

ולמעשה — יש להוסיף בשמחה לגבי הימים הקודמים, ובשבת, השמחה היא גם מתוך תענוג.

הרבי בצאתו מתפלת מנחה. ברקע שלטי הוועידה העולמית של צאנ"ח
היתה הסיבה לכך שהשיחה עם סיוס התפלה, נאמרה בצורה "קלה" יותר,
ואף ה"ניגון" הי' שונה במקצת, מזה שבלילות הקודמים.

הרבי פתח בביאור ענין האחדות כפי שהוא מתבטא בהתכנסות זו, וכן
בזמן ובמקום בו היא מתקיימת והמשיך לבאר כיצד האחדות מודגשת
בנושא השמחה בכלל ובמיוחד בשמחת חג הסוכות ושמחת בית השואבה.
נקודה זו נראית גם – המשיך הרבי לבאר – בענינם המיוחד של
האושפיזין דלילה זה: אהרן הכהן שהי' אוהב שלום ורודף שלום ואדמו"ר
הצ"צ שבימיו נפעל קירוב לבבות בין חוגים שונים בבני ישראל.

בחלקה האחרון של השיחה ביאר הרבי כיצד ההחלטות הטובות
להתנהג ע"פ התורה וקיומן בפועל, משפיעות על מצב העולם בכלל עדי קיום
היעוד "אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכם
אחד".

יום ב', י"ט תשרי, ג' דחוו"מ סוכות

בצהריים, התפרסמה הודעה רשמית מהמזכירות כי תפלת ערבית
תתקיים בשעה 7:30.

עם סיומה אמר הרבי, כבשאר לילות חג, שיחת-קודש.

בתחלתה ביאר את המיוחד בשמחת בית השואבה שביום שלישי בו
הוכפל "כי טוב" וההוראה היתה הדגשה נוספת על חשיבות הריקוד
ב"רשות הרבים" – שגם הוא נכלל (בטוב ל) "בריות". לאחר מכן עמד על
ענינם של האושפיזין, יוסף הצדיק והרבי מהר"ש. הרבי ביאר את הקשר

מוצאי ש"ק, ליל ד' דחג-הסוכות

סמוך לחלונות בית הכנסת (ליד הפינה הדרומית מערבית) נבנתה
במיוחד סוכה קטנה מתוכה נשמעה "הבדלה", מיד לאחר תפילת ערבית,
תוך תקווה שהרבי יסכים לדבר במקרופון, אך למרות זאת (ולמרות
המקרופון שהובא עם צאת השבת והועמד במקום שהרבי, מן הסתם, הבחין
בו...), לא השתמש בו הרבי.

עם סיום התפלה הכריז הרבי "א' גוטי'ן מועד", ופתח בשיחה.
בתחלתה, עמד על ייחודה של שמחת בית השואבה בלילה זה – האפשרות
לשמחה ב"כלי זמרי". אמנם, השמחה בשבת ויו"ט נעלית יותר, אך "המעשה
הוא העיקרי" והחל מלילה זה אפשר להוסיף בשמחה בפועל. בהמשך ביאר
הרבי כי במעשה בפועל מודגשת גם אחדות כל ישראל, שכן חילוקי הדרגות
בין "ראשיכם" ל"שואב מימך" הם רק לגבי ההבנה וההשגה.

לאחר מכן הסביר, כבשאר לילות החג, את ענינם של האושפיזין,
הכללי – משה רבינו, והחסידי – אדמו"ר האמצעי. בהמשך קישר דברים
אלו בענין חשיבות המעשה לחובה לפעול בעולם כולו המודגשת בשיעור
היומי בחומש. והסביר שכיום הדבר נראה במוחש, עם גילוי המכשירים
המעבירים את דיבור האדם לקצוי תבל ב"רגע כמימרא".

הרבי סיים כי אף שהלילה יש להקדיש זמן עבור "סעודתא דדוד מלכא
משיחא", בכל זאת יש להתחיל בשמחה את ה"שטורעם" עוד לפני הסעודה
ודוד המלך ודאי יהי' מרוצה מכך... ואם יהודי ישמח וירקוד גם באמצע
הסעודה "איז ניט קיין געוואלד" ("לא נורא")... ואדרבה – "יישר כח"..."
עם סיום הדברים החל הרבי לשיר את ניגון החקפות לאביו ר' לוי"צ
ז"ל.

* * *

כמוזכר בשיחה בלילה זה, הובאה אל הצומת בה נערכו הריקודים,
תזמורת, דבר שהוסיף, כמובן, לשמחת הימים הקודמים. אכן, השמחה
פרצה את כל הגדרים ושעות ארוכות, כמעט עד אור הבוקר, שרו ורקדו
אני"ש והת' בשמחה עצומה...

יום א', ח"י תשרי, ב' דחוו"מ סוכות

לתפלת שחרית נכנס הרבי, כבכל ימי החג, בשעה 10:00.

היום נערכה, ב"770, "הוועידה העולמית ה-28 של "צעירי אגודת
חב"ד". הוועידה נמשכה במשך כל היום כשבמהלכה נאמו ראשי צא"ח,
פעילים שונים מרחבי תבל, ועוד. כמדי שנה עמד במרכז הכינוס נאומו של
הרב חדקוב שי'. כאמור, נמשך הכינוס על פני כל היום והוא הופסק לכרבע
שעה בלבד – דקות ספורות לפני כניסת הרבי לתפילת מנחה – והתחדש
עם סיום התפלה, עד תפלת ערבית, ב"9:30.

בתפלה נכחה קבוצת אורחים נכבדים, אנשי ה"מגבית", וזו כנראה

שביניהם בהנהגתם וכן בענינים הפנימי. הוסבר גם הקשר לשיעור החומש "וליוסף אמר..."

ההוראה לפועל היתה "להמשיך" ו"להחזיר" את שמחת בית השואבה לכל מקום - כיוסף שהי משביר בר "לכל עם הארץ", ובאופן ד"מלכתחילה אריבער" - ענינו של הרבי מהר"ש.

הרבי המשיך כי השם "יוסף" מורה על הוספה והורה להוסיף בהחלטה טובה להוספה בצדקה. בין הדברים אמר כי הנתניה בפועל תהי, אמנם, רק מחר (ביום), אך פעולת הצדקה נפעלת מיד עם ההחלטה.

לפני סיום השיחה אמר הרבי כי בחדש תשרי אין הזמן גרמא לענות על שאלות ואין מקום לפרש את אי המענה כחוסר קירוב ח"ו, וכאשר ישאלו באמת - המשיך הרבי - יתן הקב"ה במחשבת השואל את הדעה להחליט נכון.

יום ג', כ' תשרי, ד' דחוק"מ סוכות

בשעות הצהרית התקיים כינוס "צבאות השם". בתחילתו התאספו הילדים בסוכה, בה קיבלו כיבוד קל וכו'. לאחר מכן רוכזו בבית הכנסת. התקבץ קהל רב של ילדים וילדות, כך שהמארגנים נאלצו לסגור את דלתות ביהכ"ס בפני המבוגרים שהאזינו לנשמע בפנים - ע"י מגבירי קול שהותקנו במיוחד בחוץ.

הרבי נכנס לכינוס בשעה 2:30, התפללו תפילת מנחה ולאחרי אמרו את שנים עשר הפסוקים, שרו "ווי וואַנט משיח נאוי" והרבי אמר שיחה בת שלשה חלקים.

בחלק הראשון, דיבר הרבי על מעלת השמחה, הנובעת מן הכינוס, בפרט כשהוא ב"זמן שמחתנו". הרבי הסביר שכאשר נמצאים בשמחה גדולה אין ליצר כל השפעה על הילד היהודי.

בחלק השני הסביר הרבי כיצד מבלטות מצוות החג את ענין הצבא בעבודת ה'. מנהגו של צבא - אמר הרבי - להקים אהלים וצריפים עבור חייליו שבשדה הקרב וכך הי גם בצאת בניי מארץ מצרים - "כי בסוכות הושבתי את בניי". כשם שהצבא המנצח צועד ומפגין כחו ברחובות עיר לאחר הנצחון בקרב, כך יוצאים בניי לאחר "מלחמת היצר" ב"ה וביו"כ ומפגינים את נצחונם לעיני כל עם ארבעת המינים. הרבי הסביר שגם בצבא הרוחני יש סוגי נשק: האתרוג הוא כעין "כדור", הלולב כעין רובה וההדס מזכיר סכין... אך כלי נשק אלו אינם גורמים לשפיות דמים ח"ו, אלא מביאים שמחה, אף אצל היצר עצמו. הרבי הדגיש שאסור לתת לשמחה להפוך ל"הוללות" ולכן יש לשמור את המשמעת הצבאית, משמעת "צבאות השם" ע"פ התורה ומצוותי.

בקטע השלישי ביאר את ההוראה משיעור החומש היומי, וסיים שכמו בכל כנס יחלקו לילדים מטבעות: שתיים לצדקה, ואחת - לנצלה בצורה

טובה ויהודית - לקנות דבר החייב ברכה, לברך ולהודות לה' שבחר בהם להיות חייליו ונתן להם מאכל ומשקה סוכה ותומ"צ.

הרבי סיים כי במיוחד בזמן שמחתנו יש לסיים את הכנס בניגוני שמחה: "שיבנה ביהמ"ק", "עוצו עצה ותופר" ו"אך צדיקים", וכהוספה ל"זמן שמחתנו" - ניגון של שמחת תורה.

הילדים שרו את הניגונים בליווי התזמורת והרבי שליט"א הלהיב את השירה במחאות כפיים, בשמחה רבה. לאחר מכן ניגן החזן את ה"יהי רצון... שיבנה" וכשהילדים הצטרפו לשירה, שוב עודדם הרבי.

המדריכים והמדריכות ניגשו לכ"ק אדמו"ר שליט"א (שירד מבימתו ועמד בצידה, סמוך לשלחן קטן) והוא נתן להם חפיסות מטבעות של 10 סענט עבור הילדים.

בתום החלוקה, לפני שיצא הרבי מביהכ"ס, התחיל בעצמו לשיר "שיבנה ביהמ"ק..."

ב-7:30 נכנס הרבי לתפלת ערבית ולאחרי פתח בשיחה.

הרבי הסביר כי אף שהלילה, ליל הושענא-רבה, יש לעסוק בעוד דברים מלבד שמחת בית השואבה, עם זאת חובה להוסיף הלילה בשמחה זו, ביתר שאת ויתר עוז, כשם שבשאר הימים מקדישים אמנם זמן ושימת לב לדברים נוספים, כמו האושפיזין, בכל זאת עוסקים בשמחת בית השואבה.

בהמשך ביאר כי יום הושענא-רבה ואושפיזיו, דוד המלך והרבי מוהרש"ב, קשורים בספירת ה"כתר", ולימד את ההוראה מכך.

הרבי המשיך כי עם היותם שייכים לדרגה נעלית ביותר, הרי דבר זה הוא דוקא באמצעות הירידה וביאר בהרחבה את הקשר לכך שיום הוש"ר הוא "ערב" - הכנה - לשמיני-עצרת, ענינו של יוסף הצדיק ושל הרבי רייזיץ נ"ע. הוסבר גם כיצד הדבר נלמד מהשיעור היומי בפי האזינו, המדגיש גם הוא את ה"ירידה" והעבודה בתוך העולם דוקא. הענין נראה גם, המשיך הרבי, במנהג חיבוט הערבה שעם היותו "מנהג" בלבד, הרי דוקא בו מתבטאת תכלית העילוי - המתקת הגבורות.

הרבי אמר כי לכל לראש יש להמתיק את הגבורה העיקרית, הגלות, שהיא תכלית הירידה, ועל ידי כך מגיעים לתכלית העילוי.

כאן פרץ הרבי בבכי מר ובקול רווי דמעות המשיך את השיחה באמרו בין השאר:

"מצד השכל אין מקום כלל לענין הגלות: לשם מה צריכים את כל ה"מאטערניש".... דשכינא בגלותא, משיח בגלותא, וכל אחד ואחת מישראל בגלותא... ובאופן דהולך ומוסיף - שלא למעליותא, "בכל יום ויום... מרובה כו' משל חירו"!!..."

"...ענין הגלות בכללותו, ובפרט הגלות דעקבתא דמשיחא, לאחר שכבר עברו יותר מ-1900 שנה... ועדיין לא נושענו... - אין לו מקום כלל..."

בכל סדר השתלשלות... ובלשון הידוע: "לבא לפומא לא גליא" – אפילו לפומא של הקבי"ה כביכול!..."

"...תובעים מיהודי דבר והיפוכו: מצד אחד עליו להאמין שלעתיד לבוא יאמרו "אודך ה' כי אנפת ביי" וביחד עם זה – עליו לצעוק בכל כחות נפשו האלקית שרצונו לצאת מהגלות!..."

הרבי הדגיש שוב כי למרות כל האמור יש לשמוח בשמחה אמיתית מתוך ריקוד בפועל ממש.

בסיום השיחה דובר על מעלת הצדקה המקרבת את הגאולה והרבי אמר כי כדי להוסיף בכך עתה, יתן ל"טנקיסטים" שטרות של דולר על מנת לתת לצדקה – ביום, והוסיף כי יש להעביר את ההצעה בקשה והפצרה", להוסיף בצדקה לכל אחד ואחת מישראל. הרבי סיים בברכה שמ"שמחת בית השואבה", נבוא לשמחה העיקרית – "שמחת עולם על ראשם" ובמהרה בימינו ממש.

בתום השיחה ירד הרבי מבימתו וליד שלחן קטן החלה חלקות הדולרים לטנקיסטים. הפעם, ניגשו רבים, יחסית, ונוצר אי-סדר שגדל עוד יותר כתוצאה מכך שמספר "זריזים" ניצלו את רדת הרבי מהבימה כדי שהם יעלו לשם ויצפו בחלוקת הדולרים. הרבי פנה אליהם וכשהוא מורה בידו לפליאה שאל: מדוע דוחפים?

כמעט את כל אחד מהניגשים שאל הרבי: "אתה טנקיסט"? השאלה הופנתה גם אל הר"י ליבוב (יו"ר צא"ח באה"ק) והוא השיב כי הוא מקוה. הרבי שאל שוב – הן או לאו! ורק משענה בחיוב קיבל חפיסת דולרים. במהלך החלוקה נגמרו הדולרים (שהיו בשקית-הנייר שהובאה לפני התפלה) וכאשר הבחין הרבי כי עדיין ממתנינים בתור, רמו לריליג להביא שטרות נוספים, הוא מיהר למזכירות ולאחר שהרבי עמד והמתין זמן-מה החל לשיר את ניגון ההקפות לאביו רלוי"צ.

טרם צאתו, חיפש הרבי, במבטו, את ר"ז וילימובסקי הנוהג, בדרך כלל, להתחיל לשיר עם סיום התפילות והשיחות, והפעם, בגלל שינוי הסדר כתוצאה מחלוקת הדולרים לצדקה, לא נמצא במקומו הקבוע. לאחר שהרבי "נמצא" אותו והוא התחיל "ושמחת", יצא הרבי את ביהכנ"ס כשהוא מניף ידו בעוז להגברת השירה.

* * *

בהתאם לשיחת הרבי נמשכה השמחה אף הערב בליווי התזמורת – באותה צומת רחובות.

* * *

לאחר חצות, ב-1:00 בערך, נכנס הרבי לביהכנ"ס לאמירת תהלים. לפי המנהג "אין מאריכין באמירתו", אך רצה התזן והדבר נמשך כשעה וחצי. לאחר מכן נסע הרבי לביתו והשמחה בשיר ובריקוד המשיכה. הפעם

– בתוך 770, ובמקום התזמורת – הושמעה ברמקולים... הקלטה של הניגונים והתזמורת בלילות שעברו.

רבים אחרים ניצלו את הלילה האחרון של החג להתוודעויות-חסידיים שנערכו במספר סולות ברחבי השכונה...

יום ד', כ"א תשרי, הושענא-רבה

הרבי נכנס לתפלת שחרית, כבשאר ימי החג, בשעה 10:00. עם סיום תזרת השי"ץ ירד מהבימה, עליו הוא מתפלל במשך חודש תשרי, ועמד בצידה, ליד שולחן קטן. ד' המינים הובאו בדיוק כשהי הרבי על המדרגות והוא רמו לר"מ הארליג להניחם למטה (ולא להגישם אליו לבימה).

הרבי הסיר מעל הלולב את הטבעות העליונות, כנהוג, והחלו באמירת "הללי". כמדי שנה, ערך הרבי את זי ההקפות כשהוא הולך לאחר השי"ץ (ר' יעקב כץ משיקגו, דמות ידועה ב-770 מזה שנים) ואחריו – מנין מזקני אנ"ש. אגב, הרבי נוהג לאחוז את הלולב בידו הימנית ובשמאלית את האתרוג (ראה שו"ע אדה"ז סי' תרנ"א סי"ג), ואין הוא לוקח עמו את הסידור. משסיימו הם, הלך הקהל כולו, הרבי עמד והביט במקיפים ורק לאחר שהאחרון סיים את ההקפות, הסתובב והמשיכו את אמירת ההושענות, בשירת "הושיעה את עמך".

לאחר התפלה עורר הגבאי אודות ניצול הזמן שנותר עד שמיני עצרת לזיכוי יהודים במצות ד' מינים וכן הודיע על סדרי בית-הכנסת לקראת ה"הקפות". משסיים את דבריו, הראה הרבי, בידו הק', סימן לפליאה ואמר

למזכירו הריליג כי יש להודיע על-דבר ההוספה בצדקה שדובר עליי אמש בשיחה.

זמן קצר אחר כך נעמד הרבי בפתח סוכתו והחלה חלוקת ה"לעקאחי" לאלה שלא קיבלו בערב יוהכ"פ. כשעתיים בערך חילק לגברים ולאחר מכן, כשעה, לנשים.

דקות ספורות לאחר סיום החלוקה (בי"ג: 3:30 בערך) נכנס הרבי לביהכ"נ הקטן לתפלת מנחה ולאחר מכן, נסע לביתו.

בדרכו למכונית עמד קהל רב של ילדים וילדות והרבי נתן לכל אחד ואחת מטבע לצדקה.

כשחזר עמדה קבוצת נשים מצרפת ולבקשתן נתן גם לכל אחת מהן מטבע לצדקה.

* * *

כשנכנס הרבי לתפלת ערבית, בשבע וחצי בערך, הניח את סידורו על ה"עמוד" והסתובב לעבר הקהל השר כשהוא מניף ידו להגברת השירה. הרבי הלהיב את הקהל עוד ועוד כשהוא מסובב את שתי ידיו במרץ רב... לאחר התפלה הוכרזה שעת ההקפות — 9:00 והרבי חזר לחדרו. [ע"פ השמועה, אמר למזכירו הריליג, לברר האם סודר "קידוש" עבור האורחים...]. כעבור זמן יצא, לפתע, ושאל מישהו מהעומדים בחוץ, האם ר' לייבל ביסטריצקי (הממונה על ה"הצלה") נמצא כאן. הוא הופיע לאחר מספר דקות והרבי התעניין אצלו בשלומו של הרבי ישראל לייבוב שי, אשר לפנות ערב חש שלא בטוב, וע"פ הוראת הרבי לא נלקח לביה"ר אלא נשאר ב-770 (חדרו הפנימי של ביהכ"נ הקטן פונה במיוחד עבורו וסודר לו שם מקום מנוחה).

* * *

בשעה היעודה נכנס הרבי לביהכ"נ ומיד כשהגיע למקומו פנה לעבר הקהל ובמשך כחמש דקות הלהיב את השירה כשהוא מעלה ומוריד את שתי ידיו בתנועות מהירות.

(אגב, בימת הרבי הורחקה קצת מהכותל הדרומי וברוח שנוצר עמדו זקני אנ"ש. חלקם עלו על הבימה והרבי עמד קרוב לפינה השמאלית).

לאחר "אתה הראת" הראשון — כמדי שנה נאמר הפסוק הראשון וכן האחרון — "כי מציון" — ע"י הרבי — פנה שוב לעבר הקהל ומחא כפים, כך גם לאחר הפעם השנייה והשלישית. בזו האחרונה התחיל לשיר "ופרצת"...

ספרי התורה הוצאו מארון הקודש והחלו ההקפות.

מסרו לרבי את ספר התורה הקטן והוא הלך לאחר השי"ץ לבימת ההקפות. בית-הכנסת סודר כך שה"שבילי" בו יעבור הרבי יהיו מוקף בשולחנות משני צידיו אך רבים נדחפו וניגשו לנשק את הסי"ת שבידי הרבי.

מאחורי הרבי צעד גיסו הרש"ג שי. הוא התקשה לעבור והרבי הסתובב לאחור כשהוא מביט בכך.

בהגיעם לבימה הניח הרבי את ידו האחת על כתף הרש"ג שי כשבשני הוא אוחז את הסי"ת וכך רקדו במשך זמן ארוך יחסית, כאשר כל הקהל שר את ניגון ההקפות הידוע בעידוד הרבי בתנועות ראשו הקי.

כשעמדו לחזור, הוריד מישהו את הכתר מעל ספר התורה שבידי הרש"ג שי. הוא לא הסכים לכך והחל להתוכח עם מסיר הכתר. הרבי הבחין שהרש"ג אינו צועד אחריי, הסתובב והורה להחזיר את הכתר למקומו.

בהקפה ב' כובדו חשובי האורחים מאה"ק והניגון היי "חיילי אדונינו". בתחילה עמד הרבי במקומו והביט זמן מה לכיוון ספרי התורה ולאחר מכן החל מעודד את השירה בשתי ידיו הקי במרץ רב. מספר פעמים אף הורידו עד למטה וחזר והעלן למעלה מעלה.

להקפה שלישית נמסרו ספרי התורה לחשובי האורחים משאר המדינות. לר"ז יפה שנשאר על הבימה אמר הרבי כי יקח גם הוא ס"ת. השיר היי "שיבנה ביהמ"ק". בתחילת השירה מחא הרבי כפים בקצב רגיל, לאחר מכן סובבן במרץ ושוב, כבהקפה הקודמת, כשהוא מניפן עד למעל לראש ומורידן עד למטה.

כשהחלו להחזיר את ספרי התורה התיישב הרבי על כסאו. הד"ר ווייס נחפו לגשת והרבי אמר לו כי הוא מרגיש טוב.

השיר של ההקפה הרביעית היי "וכל קרני רשעים אגדע" ובהתחלת הפסוק "אויביו אלביש בושת" האריכו, ב"או...". כנהוג, הרבי סובב את ידו בתנועה שחזרה על עצמה פעמים רבות לסימן של המשכת קטע זה בניגון עוד ועוד. לאחר המשך הניגון הניף שוב את ידו במרץ רב למעלה ולמטה. גם בתום הקפה זו ישב מעט.

בתחילת ההקפה החמישית שרו — "על הסלע הך הך" והרבי הרבה לעודד ולהלהיב את השירה במיוחד כשחזרו על המילים "הך הך" והפעם — כשהוא מניע את ידו הימנית לימין ולשמאל הלך ושוב. לאחר מכן החלו את השיר "ווי וואנט משיח נאו". תחילה שרו מספר פעמים את כל השיר ולאחר עידודו של הרבי החלו לחזור שוב ושוב על המילים "ווי וואנט משיח נאו", כך שהם נשמעו כקריאה יותר מאשר כשיר שמת. מחזה זה נמשך זמן רב יחסית, עשרות רבות של פעמים קרא הקהל שוב ושוב "ווי וואנט משיח נאו", "ווי וואנט משיח נאו"... רוב הזמן עמד הרבי ללא ניע ורק מפעם לפעם הניף את ידו הקי...

הניגון של הקפה השישית היי "הושיעה את עמך". גם הפעם סובב הרבי את ידו במרץ רב (דוגמת ההקפה הרביעית), אך ביחס להקפה הקודמת, הרי הפעם נמשכו הניגונים זמן קצר, יחסית.

כנהוג, גם להקפה השביעית הלך הרבי בעצמו כבזו הראשונה ונח

הניגון היי שוה – ניגון ההקפות המפורסם.

כאשר שב הרבי למקומו על הבימה, פנה אל רמ"ד טלישבסקי (המשמש בכל שנה כשייץ ביוהכ"פ ובשנה זו חש שלא בטוב) כי כיון שלא היי השייץ ביוהכ"פ, ישיר עתה ניגון (הוא שר את תפילת "עלינו" בנוסח המפורסם).

לאחר מכן עמד הרבי זמן מה כשפניו אל הקיר (כבזמן התפילות), סיים את התפלה וכשהוא פונה שוב לעבר הקהל קרא שלשה פעמים "גוט יו"ט" והקהל ענה אחריו.

הרבי ירד מהבימה כשהוא מניף ידו שוב, כך גם לאורך כל הדרך, וחזר לחדרו.

היו אלה הקפות שמחות במיוחד, הן נמשכו כשעתיים.

יום ה', כ"ב תשרי, שמיני-עצרת

לפני אמירת "יזכור" הבחין הרבי בקבוצת בחורים שנדחקה לאחת הפינות ורמו להם לצאת מביהכ"ס.

. . .

בשעות אחה"צ הלכו אני"ש והתי' לבתי כנסת ברחבי העיר לשמח את קהל המתפללים. כבר בתפלת מנחה, שהתקיימה בשעה 6:15, היי ב"770 קהל מועט, ולתפלת ערבית היי מועט עוד יותר (והוא "נאלץ להתמודד" עם מחיאות כפיו הנמרצות של הרבי, לפני תפלת ערבית ולשיר ולשמוח בהתאם...).

בשעה 9:00 נכנס הרבי להתוועדות.

הרבי הורה שאחד יקדש על היין ויוציא ייח את אלו שעדיין לא קידשו.

את השיחה הראשונה פתח הרבי בפתגמו-הוראתו של הרבי הריי"ץ ני"ע – "מצות היום בשמחה", וביאר את ייחודה של השמחה בשמח"ת – שמחה שלמעלה מטעם ודעת ומסיבות מוגדרות; שמחה שמצד הבחירה, וסיים כי יש להאריך בביאור הענין אך העיקר הוא השמחה והריקודים בפועל.

עם סיום השיחה החל הקהל לשיר, והרבי אמר: לפי צורת הניגון לאחר שכבר התעוררו מהשינה, אפשר לתאר עד כמה היתה השמחה קודם לכן... והוסיף: אינני מתכוין לאמירת "מוסר", אלא הכוונה היא לפעול זאת בפועל ממש.

בשיחה השנייה הסביר הרבי כי עיקר ושלימות השמחה היא דוקא בשמח"ת ואמר כי זהו הטעם להנהגת נשיאי חב"ד שערכו את "ההקפות" בליל שמע"צ מתוך רצינות ובהגבלת הזמן בעוד שב"הקפות" שמח"ת היו הוויטה של "למעלה ממדידה והגבלה". למרות זאת – המשיר הרבי –

נערכו ההקפות אתמול (ליל שמיני עצרת) מתוך שמחה גדולה ביותר, כיון שנמצאים במצב שבו "עמד ישראל צריכים שמחה" ולא נותרה דרך אחרת כדי לבטל את הגלות...! הרבי הסביר כי לפעמים יש צורך לשנות את הסדר הרגיל מתוך נחיצותה של פעולת הדבר וכראי לכך סיפר שבזמן מלחמת צרפת ורוסיה נתעוררה מחלוקת בין האדמו"רים בעד מי יש לצדד במלחמה זו כאשר אדה"י היי סבור כי יש להשתדל לטובת נצחוננו של אלכסנדר, הצאר של רוסיה, באמרו שתחת ממשלתו יהיי מצבם הרוחני של היהודים טוב יותר. כאשר הגיע ר"ה תקע"ג (בעיצומה של המלחמה) השתדלו כל האדמו"רים לפעול למעלה בהתאם לדעתם, בידעם כי זהו הזמן שיעל המדינות בו יאמר: "אחד מגדולי האדמו"רים אף הזדרז בתפלתו כדי להגיע לתקיעת שופר במהירות האפשרית, כדי שיוכל אז לפעול למעלה בהתאם לרצונו. לאחר כל מאמציו, בהגיעו לתק"ש נענה ואמר: "איי, דער ליטוואק האָט שוין אויסגעקאַפּט!" [הייליטאיי] (כינויו של אדה"י בפי תלמידיו המגיד) הקדימני כבר! מה עשה אדה"י? – שינה את הסדר הרגיל והקדים לתקוע בשופר לפני התפלה...

בשיחה הבאה, אמר הרבי כי מסיפור זה ישנה הוראה גם ליהודי פשוט, שבכחו לפעול על הנהגת המלכויות ע"י התעסקותו בלימוד התורה וקיום מצוותיו.

הרבי הסביר כי המציאות שבה "מלכויות מתגרות אלו באלו" צריכה לעורר צפי' גדולה יותר לביאת המשיח, כדברי המדרש "אם ראית מלכויות מתגרות אלו באלו צפה לרגליו של משיח".

בהמשך השיחה, אמר הרבי שעל יהודי לנצל את כחותיו לפעול בעולם ולברך את בני"י בעניינים טובים. כיון שנמצאים ב"עת רצון" – המשיך הרבי – מן הראוי שכל אחד ינצל זמן זה כדי להביע את ברכתו לחברו ולכלל ישראל ומה טוב – בנוסח המקובל של ברכת כהנים.

בהקשר לכך שלל הרבי בחריפות את ההנהגה לדבר דברים קשים על יהודים, והסביר כי זוהי "חוצפה" גדולה ביותר לדבר דיבורים כאלו בפני מלך מלכי המלכים הקב"ה אודות בנו יחידו!...

בסיום ההתוועדות, בירך הרבי את הקהל, בתוך כלל ישראל, בנוסח ברכת כהנים: "ויודבר ה'... יברכך... ואני אברכס".

[הרבי לא אמר את תחילת הפסוק "ושמו את שמי על בני ישראל" אלא רק את סיומו – "ואני אברכס". בהתוועדות ב' של שבת בראשית, ביאר את טעם הדבר].

עם סיום ההתוועדות, הודיע הגבאי על שעת ההקפות ועל סדרי ה"קידוש" לאורחים בזמן שנותר בנתיים.

היי זה מחזה מיוחד במינו – רבים עמדו בחוץ, ליד שלחנות ערוכים ביזמת אברכים נמרצים, וטעמו משהו תוך שהם מברכים ומתברכים, בברכת כהנים. רבים אחרים דאגו בשעה זו ל"ארגון" מקומם ל"הקפות",

אחרים התעניינו היכן אפשר להשיג מעט "לחיים" מהבקבוקים שנתן הרבי...

עד לרגע כניסת הרבי להקפות, ב' 12:45, אפשר היה לשמוע בחלל ביהמ"ד קריאות רבות של מי שהבחין במכרו ומיודעו מעברו השני של האולם: "יברכך ה' וישמרך..."

אף היום, לפני אמירת "אתה הראת", הניח הרבי את סידורו על הסטנדר והלהיב את השרים בידו הק', במשך מספר דקות.

לאחר מכן בירך הגבאי – מכריז הפסוקים, הרב מ.פ. כץ שי', את כ"ק אדמו"ר שליט"א ואת הקהל בברכת כהנים וסיים "וישם לך שלום" הרבי אמר בתמי" וישמו את שמי!!" והוא אמר גם את הסיום.

כמדי שנה, נתכבד הרבי באמירת הפסוק הראשון והאחרון בשלשת הפעמים בהם נאמרו פסוקי "אתה הראת". כשבסיום כל אחת מהם, הסתובב אל הקהל ומחא כפיים במרץ רב להגברת השירה ועוד ועוד.

סדר ה"הקפות" הי' כבליל אמש. להקפה הראשונה והשביעית הלך הרבי בעצמו ורקד, על בימת ההקפות, ביחד עם גיסו הרש"ג שי'. בדרכו אמר כמה מילים למספר אנשים. ביניהם, לר' זושא ריבקיין (גבאי ביהכנ"ס "בית-מנחם" בכפר חב"ד): "איר זיינט אַ גבאי טאַנצט מיט דער גאַנצער שול" (הינדך גבאי, עליך לרקוד ביחד עם כל ביהכנ"סי").

גם הלילה נערכו ההקפות בשמחה רבה והן נסתיימו סמוך לשעה 3:00 לפנות בוקר. בתום ההקפה השביעית, הכריז הרבי שלשה פעמים "גוט יו"ט" ויצא כשהוא מניף ידו להגברת השירה.

מעגלי השירה והריקודים נמשכו, ועד הבוקר נראו ב' 770, בביהכנ"ס הגדול, הקטן וגם ברחוב קבוצות קבוצות של אומרי "לחיים" ומברכים איש את רעהו בברכת כהנים.

יום ו', כ"ג תשרי, "שמחת תורה"

ב' 10:00 נכנס הרבי לתפלת שחרית ועם הגיעו למקומו פנה לעבר הקהל ובמשך מספר דקות עודד את השירה במחאות כפיים.

הרבי התכבד באמירת כל הפסוקים של "אתה הראת" הראשון ובשני ובשלישי – בפסוק הראשון והאחרון.

כנהוג, הקיף את הבימה, בלוויית הרש"ג ועוד כמה מזקני אנ"ש, שלש וחצי פעמים ומשסיימו זו לצידה השני של הבימה. הרש"ג ניגש לשם וכשידו של הרבי על כתפו, החלו ורקדים. הרבי רקד במרץ והרבה לעודד ולהלהיב את השירה בתנועות הראש.

הרבי עלה ל"חתן בראשית". ב"חתן תורה" נתכבד הר"א פרשו,

ובמפטיר – הרב חדקוב.

. . .

סמוך לשעה שש נכנס לביהכנ"ס הקטן לתפלת מנחה וב' 15:06 נכנס להתוועדות.

הרבי נטל ידיו הקי' לסעודה. לאחר מכן אמר כי מכיון שנתרו דקות ספורות בלבד עד השקיעה, יזדרזו כולם לומר "לחיים", כי הפעם לא ינהגו באופן של "פורס מפה ומקדש", מפני הבלבול שהי' בפעם הקודמת (בהתוועדות יום ב' דר"ה).

הורה לנגן "ושמחת בחגך"; "אתה בחרתנו".

בשיחה הראשונה דיבר הרבי בשבחם של היהודים הנמצאים "מאחורי מסך הברזל" שבזכות מסירות נפשם יזכו כל בני" לצאת מן הגלות בקרוב ממש, ואז יראו כולם כי (הרבי התחיל את הניגון –) "ניעט ניעט ניקאָוואָ".

בשיחה השני' הזכיר הרבי אודות לימוד שיעור החומש היומי, מששי עד סוף פרשת "ברכה" וכן אודות לימוד כל פי' "בראשית" בשבת. כן הזכיר הרבי את חובת לימוד "שנים מקרא ואחד תרגום", כאשר מנהגו לקרוא את פי' "ברכה" בערב שמח"ת (כהוראת הרבי הריי"ץ נ"ע) ואמר שמי שעדיין לא עשה זאת ודאי ישלים את הדבר. כמו"כ הזכיר הרבי אודות קריאת פי' בראשית – שמח"ת ואמר כי לאלו הטוענים כיצד ניתן להספיק כל ענינים אלו בזמן כה קצר יש להסביר שבכחו של יהודי לעסוק בענין שהוא בבחינת "נמנעות" כשם שהקב"ה הוא נמנע הנמנעות...

הרבי ביאר בהרחבה את ענינו של שיעור החומש היומי – "ששי" ו"שביעי" של פי' "וזאת הברכה" וההוראת שיש ללמוד מכך והוא קישר זאת לשמח"ת. הרבי סיים את השיחה בברכה שכל ה"גילויים" דשמחת-תורה יומשכו למטה בבני חיי ומזוני רויחי וקישר את הדברים לענין מעלתו של יהודי כנשמה בגוף, ובהמשך לכך שלל בחריפות את ענין התעניות והסיגופים ובין הדברים התבטא "דער אויבערשטער וויל ניט קיין פאַסטערס, ער וויל פּאָלגערס!!" (אין הקב"ה מעוניין במתענים, הוא חפץ במצייתים להוראותיו!).

לאחר מכן, החל לשיר ניגון הקפות לאביו ר' לוי"צ זצ"ל.

הורה לנגן ואמר מאמר ד"ה "לעושה נפלאות גדולות לבדו".

לאחר המאמר הורה הרבי לשיר ניגון הכנה; ניגון ד' בבות (בבא הרביעית פ"א); ניע זשורציי כלאַפּצי, גאַח"כ ברך ברכת המזון.

לאחר מכן מסר הרבי את החלות לר' משה ירוסלבסקי שי', והלך למקומו לתפילת ערבית. החזן שילב בה קטעי שירה שמחים והרבי עודדו כשהוא מכה בידו על היעמוד.

אמר "קדיש".

בסיום התפלה פנה לעבר הקהל כשהוא מניף ידו הקי, הקהל קרא "גוט שבת" (אם כי, יתכן והרבי התכוין להגברת השירה) והרבי השיב "גוט שבת", ואמר פעם נוספת "גוט שבת" כשכל הקהל עונה אחריו.

ש"ק בראשית, כ"ד תשרי, אסרו-חג ומברכים חודש מר-חשון

ב"30: 8 בגוקר נכנס הרבי לאמירת תהלים. בסיום כל אחד מחמשת ה"ספרים" אמר "קדיש" וכן בשאר תפילות היום.

בתפילת שחרית שילב החזן קטעי נגינה משל הימים הנוראים ומשל יו"ט ופעמים רבות הכה הרבי בידו הקי על ה"עמוד" כאות להגברת השירה. 1: 30 – התוועדות.

בשיחה הראשונה ביאר הרבי את ההוראה מענינה של שבת בראשית, והסביר שע"י עבודתו של יהודי פועל הוא בעולם כולו – הן בעניני השמים והן בעניני הארץ. הרבי הסביר כי ישנה מעלה מיוחדת בעבודה עם עניני "ארץ" דוקא, שזוהי תכלית הכוונה – דירה בתחתונים. הרבי קישר זאת לענין הנוסף בשבת זו – שבת מברכים של חודש חשון, בו מתחיל סדר העבודה של התעסקות בעניני העולם.

בשיחה השנייה הזכיר הרבי את המאורע שקרה בכ"ד תשרי, בו נאספו בני"י לצום ולהתענות על חטאם ופרשו מן הנשים הנכריות, כמסופר בסי נחמ"י. בהקשר לכך דיבר הרבי באריכות אודות תיקון חוק "מיהו יהודי". הרבי הסביר את חומרת הדבר, בהיות חוק זה החוק היחיד המכוון ישירות כנגד ההלכה ובכך מהווה הוא **חילול שם שמים** נורא. מהסיפור אודות חנה ושבעת בני – אמר הרבי – ניתן לראות עד כמה תמור הענין של חילול ה', שהרי מצד איסור ע"ז היי יכול בנה להתכופף כדי להרים את הטבעת, ואעפ"כ עודדה אותו חנה למסור נפשו על קידוש ה'! הרבי התריע על כך ש"אין פוצה פה ומצפצף" ואמר כי הסיבה לכך היא הכסף והכבוד שמקבלים כדי שייסכימו לדחות את תיקון החוק ואזי – "השוחד יעזור" עד שאינם מכירים בחומרת הדבר. הרבי התבטא, כי גם אם הכסף מיועד לחיזוק הישיבות הרי אי אפשר לבסס את קיומן של הישיבות ע"י ענין הקשור עם חילול שם שמים. הרבי הוסיף, כי גם אם לא היתה אפשרות לתיקון החוק, היתה נדרשת מחאה מתמדת. לפני שמתחילים לדבר ב"כנסת" אודות איזה ענין שיהי, צריכים למחות בכל התוקף על קיומו של חוק זה! אם אין עושים זאת – אמר הרבי – נעשים שותפים לחילול שם שמים שבחוק! הרבי המשיך ואמר שלדאבוננו, לא רק שאין הם מביעים מחאה חריפה מידי יום ביומו, אלא אדרבה: גם כאשר נשמעת מהם מחאה כל שהיא, ממהרים להודיע – מאחורי הקלעים – שאינם מתכוונים לכך ברצינות, אלא מוכרחים הם למחות, מפני דעת הקהל של הציבור החרדי! ויה"ר – סיים הרבי – שמכאן ולהבא יתקנו את הדבר ואם אינם רוצים לעסוק בכך ח"ו, אזי העצה הטובה ביותר היא שיבוא משיח צדקנו

ואז יראו בפועל ובגלוי ש"דבר אלקינו יקום לעד" – "דבר ה' זו הלכה"...

מאמר (כעין שיחה) ד"ה "בראשית ברא אלקים".

בשיחה השלישית עמד על שני ענינים בפרש"י – בתחילת הפרשה ובסיומה וכן שאל בנוגע להערות על הזוהר בפ' בראשית.

בסיום השיחה אמר הרבי: כמנהג ישראל בשבת בראשית, בודאי ימכרו עתה את ה"מצוות" השייכות לבית הכנסת למשך השנה.

לפני שהגבאי החל בנייהול המכירה הורה לו הרבי לומר "דבר תורה" והוסיף: הסדר הוא שלפני "מצוות" צריך להיות "תורה".

עם סיום ה"מכירה" החל הרבי לשיר את ניגון ה"הקפות" לאביו ר' לוי"צ ז"ל.

בשיחה האחרונה ביאר את הענינים בפרש"י. בסיום ההתוועדות, הורה הרבי להודיע את זמנה של ההתוועדות השנייה – בהמשך לשמח"ת. ההתוועדות נסתיימה ב"30: 4 ומיד לאחר" התפללו תפילת מנחה, כנהוג.

ב"15: 6 נכנס הרבי להתוועדות השנייה – התוועדות ההמשך לשמח"ת תורה. הרבי נטל את ידיו הקי לסעודה. ולאחר מכן אמר:

התוועדות זו היא המשך להתוועדות יום שמחת תורה ולכן, ינגנו "ושמחת בחגך" ביתר חיות והתלהבות מאשר בהתוועדות שמח"ת, וכל המקדים הרי זה משובח.

החלו את הניגון והרבי עודד את השירה בידו הקי.

בשיחה הראשונה הסביר הרבי ששמח"ת הוא סיום מועדי חודש תשרי, שהם מועדים **כלליים** ויש להמשיכם על כל השנה כולה. הרבי הסביר כי עבודה זו מתחילה במוצאי שמח"ת, שאז מתחיל הענין של "ויעקב הלך לדרכו" באופן של הליכה בלי גבול ושמחה בלי גבול.

בסיום השיחה אמר הרבי שהכוונה היא גם לשמחת הגוף, בפשטות. בהמשך לכך – אמר הרבי – אתן עתה כמה בקבוקי "משקה" עבור המסובים.

הרבי חייד, ואמר שאין אפשרות לתת לכל אחד בקבוק שלם שכן, אין די בקבוקים ומי שיקבל בקבוק שלם – לא יוכל לשתות את כולו... הרבי המשיך כי ישנה בעי' למי לתת את הבקבוקים כך שלא תתעורר "קנאה במעשה בראשית" ולכן, ייעשה הדבר ע"י הכהנים. וביניהם עצמם – כל הקודם זכה.

כמה כהנים ניגשו למקום מושבו של הרבי וקיבלו בקבוקי "משקה". משלא נותרו בקבוקים נתן הרבי "משקה" בכוסות... הכהנים שבו למקומם והחלו בחלוקת המשקה. בנתיים אמר הרבי כי אמנם אין להטריח כהנים במלאכה, אך הרי זו מלאכה הקשורה בשמחה ובודאי ימחלו במחילה

גמורה.

לאחר מכן, הבחין הרבי כי הבקבוק שבידי אחד הכהנים נשאר מלא, ושאל אותו בתמי מדוע אין הוא מחלק את המשקה? הרבי פנה אל הקהל ואמר: בין הכהנים ישנם כאלו שהתחילו לעסוק ב"חשבונות" – כמה משקה יחלקו היום, כמה מחר וכמה יקחו לביתם. והוסיף: זו לא היתה הכוונה כלל, עליהם לחלק את המשקה עתה.

[החלוקה נמשכה. כל אחד רצה, כמובן, לזכות ולקבל מה"משקה" וכך נוצרה המולה מסויימת. הרבי הגיב על כך באמרו: ישנם החושבים כי ע"י הרעש תבוא תועלת, על זה אומרים להם "לא ברעש ה'"]

בהמשך לאמור לעיל, הביט הרבי לכיוון אחד הכהנים ושאל אותו האם כבר חילק את כל המשקה. הוא הגבי את הבקבוק והראה כי הוא ריק, והרבי אמר לו כי יקח עמו הביתה את ה"קנקן הישן" וימלאנו ב"יין חדש" או ב"יין ישן", וימשיך לחלק ממנו – כהמשך לשמח"ת – גם בימים שלאחרי זה.

בשיחה השניי, עמד הרבי על העניינים המיוחדים שבקביעותו של שמח"ת השנה, השמחה נמשכת על מספר גדול ביותר של ימים, כיון שהשנה היא שנה שלימה – שפ"ה ימים; אסרו חג חל בשבת ובכך מודגש שענייני שמח"ת צריכים להמשך מתוך תענוג; בשיעור החומש של שבת לומדים את כל פרשת "בראשית", פרשה הכי ארוכה, דבר המורה על הוספה וריבוי בלימוד התורה.

בשיחה הבאה, ביאר הרבי כמה מהנהגותיו בימים האחרונים שעוררו, לכאורה, מקום לתמיהה. הרבי הסביר מדוע קרא את הפטרת בראשית כמנהג האשכנזים (על אף שמנהגו בדרך כלל כמנהג הספרדים), ואמר כי היתה זו הוראת הרבי הריי"ץ נ"ע אליו בנוגע לשנת העיבור וכי אין זו הוראה לרבים. כן הסביר הרבי מדוע השמיט את המילים "ושמו את שמי..." מנוסח ברכת כהנים בליל שמח"ת. לאחר מכן התייחס הרבי לאמירת "הרחמן הוא ינחילנו בשבת ומנוחה..." בברכת המזון והסביר מדוע בהתוועדות שמח"ת נהג אחרת מאשר בר"ה.

בשיחה האחרונה הזכיר הרבי אודות קרן השנה ואמירת שיעורי חת"ת ולאחר מכן ביאר שני עניינים כהשתתפות ב"כנס תורה" שיערך למחרת – בנושא שנת העיבור, ובענין – תוספת מן החול על הקודש. בסיום השיחה דיבר הרבי אודות ביאת המשיח והתחיל לשיר: ווי וואַנט משיח נאו.

לאחר שחזן ניגן "יהי רצון... שיבנה ביהמ"ק", שרו ניגון "הכנה"; ניגון אדמו"ר הזקן (בבא הרביעית – פ"א); ניע זשוריצי.

הרבי בירך ברכת המזון, כשהוא ה"מזמן". אח"כ התפללו תפלת ערבית (הרבי נשאר על הבימה ולפני הסטענדר העמדה "מחיצה" מיוחדת, כנהוג), לאחר מכן הבדיל על הכוס והחלה חלוקת "כוס של ברכה". הרבי

עמד ומזג לכל אחד אחד מאלפי הניגשים מעט יין מכוסו. לרבנים, שלוחים, עסקנים, זוכי בגורל וכו' (וכאלה היו עשרות רבות) נתן הרבי גם בקבוק משקה.

בין אלה היי גם הצייר ר' ברוך נחשון, הרבי נתן לו את הבקבוק באמרו שיערב מהמשקה בצבעים. מישהו לקח בקבוק מעצמו וכשניסו לדרשו ממנו בחזרה, חייך הרבי ועשה בידו תנועת ביטול... כשעבר ר' זלמן טייבלין הורה לו הרבי לשיר "אחד מי יודע" ברוסית והרבי עודדו במבטיו ובידו.

בין הניגשים היי גם בחור שבהתוועדות שמח"ת (בערב ש"ק) נפל ממקום גבוה ונלקח לביה"ר, בשבת הוטב לו והוא שב רגלי ל-770. כאשר הוא התקרב, אמר רילי"ג לרבי "זהו הבחור שנפל", הרבי שאל בתמיהה "נפל?! ונתן לו (לבחור) בקבוק משקה באמרו: "שבע יפול צדיק וקם"...

יום א', כ"ה תשרי

הרבי נסע ל"אוהל". התפילות מנחה וערבית (עם שובו) התקיימו בבית הכנסת הגדול.

יום ב', כ"ו תשרי

לקריאת התורה ירד הרבי לבית הכנסת הגדול. בדרכו למקומו ניסה מישהו לצלמו. הרבי עצר ופנה אליו בשאלה (בלה"ק): "כבר אמרת שיעור תניא היום?!"

* * *

ב-8:00 בערב התקיימה בבית הכנסת הגדול "יחידות כללית". הרבי ישב בביהמ"ד, על הבימה, במקומו הקבוע בהתוועדות.

תחלה נכנסו כל האורחים שיי ובני משפחותיהם. הגברים עמדו בחלקו המערבי של ביהמ"ד והנשים – בימינו. כל אחד מהמשתתפים וכן מהמשתתפות, ניגש אל הרבי ומסר "פתק" ואחר כך שב למקומו. הרבי אמר ברכה שארכה קרוב לחצי שעה. בפתח הדברים בירך את האורחים ובהמשך הורה כי בימים שנותרו עד סיום חודש תשרי ישתתף כל אחד בכינוסים המיוחדים. וביאר את מעלתם של כינוסים אלו, כאשר ההחלטות הטובות עם סיום חודש תשרי יתקבלו באופן של "איש את אחיו יעזורו". והאריך שוב בדברי ברכה.

בסיום הדברים אמר הרבי כי כדי להשתתף בכל זה – ענייני תורה ומצוות הכוללים את מצות הצדקה – ובתור התחלה, יתן לכל אחד דולר לתת אותו, או את חילופו, כאשר יחזור כל אחד למקומו.

אחר כך אמר הרבי כי כדי לא להטריח את הקהל לעלות שוב על הבמה, יגש הוא לקצה הבמה ומשם יחלק את הדולרים, כך שיוכלו לקבל את הדולר ולצאת. והוסיף כי הנשים תיגשנה מהצד שממול.

עם צאת האורחים נכנסה קבוצה של חתנים וכלות, הרבי בירכם

שההכנות לחתונה והחתונה עצמה תהיינה בשעה טובה ומוצלחת ויזכו לבנות בית יהודי חסידי...

הרבי גם הזכיר את המנהג לתת צדקה מיוחדת ביום החתונה וכהשתתפות בכך ובשמחתם נתן לכל אחד מהמשתתפים שטר של דולר. לאחריהן נכנסו קבוצת חתני בר־מצוה והוריהם. הרבי בירכם ובדבריו הזכיר את המנהג ללמוד ביום הבר־מצוה את פרק י"ד בתהלים ולתת, ביום זה, צדקה.

עם צאתה של קבוצה זו נכנסו תלמידי הנוסעים מכאן לשאר הישיבות ברחבי תבל. בברכה לקבוצה זו דיבר הרבי בהרחבה על תפקידים המיוחד של תלמידי התמימים להיות "נרות להאיר".

גם לכל אחד מהתלמידים נתן הרבי דולר.

בקבוצת הנכנסים הבאה, היתה הפתעה. עי"פ הוראת הרבי שליטי"א נקראו לייחידות, אנשי שיי תושבי כפר חב"ד וינחלת הר חב"ד" באה"ק. בדבריו לאלו עמד הרבי על הזכות המיוחדת של מי שזכו לגור במקום שנתייסד עי"י רבותינו נשיאינו, ועל האחריות המתחייבת מכך. הרבי הדגיש בדבריו, בביטויים מיוחדים, את החובה המוטלת על תושבי מקומות אלו בפרט לבסס את חייהם הפרטיים והכלליים על אהבת ישראל ועד לאחדות ישראל.

בסיום דבריו הורה הרבי כי עוד הערב יערכו התוועדות חסידית ואמר כי הוא עצמו משתתף בה ברוחו.

(בתום הייחידות" שאל הרבי אם כולם כבר קיבלו דולר לצדקה וניגשו עוד מספר אנשים).

לאחר מכן, כשהשעה היא 12:30 בערך, חזר הרבי לחדרו וכעבור דקות ספורות יצא לתפלת ערבית בבית הכנסת הקטן.

הרבי נסע לביתו ובביהכ"ס (הגדול) ישבו אנשי תושבי כפר חב"ד וינחלת הר חב"ד להתוועדות שנמשכה, כמובן, עד שהאיר עמוד השחר...

יום ג', ז' תשרי

עי"פ הוראת כייק אדמו"ר שליטי"א התקיים היום בצהריים כינוס לילדי "צבאות השם". ב"2:15 נכנס הרבי לתפלת מנחה ועם סיומה – לאחר שהילדים אמרו את שנים עשר הפסוקים ושרו "ווי וואַנט משיח נאו" – אמר הרבי שיחה בת שלשה קטעים.

במתח הדברים, הסביר הרבי את טעם הכינוס, לאחר שכבר נערכו שני כנסים בחודש זה. לפנינו – אמר הרבי – שבעה חדשים רצופים בהם מוטלת עלינו השליחות לעשות לו ית' דירה בתחתונים, עד לחג הבא ממנו שואבים כחות. לכן, יש צורך בהתעוררות והכנה מתאימה, יש לזכור שלכל חיל בצבאות השם נתנו הכחות וה"אימונים" המתאימים כדי שיוכל לצאת לשדה הקרב בו נמצא היצר ולבצע את המשימה.

בקטע השני אמר הרבי כי התורה היא "ספר פקודות" והיא כוללת גם "פקודות יום" הנלמדות מפרשת השבוע. בפרשה זו – אמר הרבי – למדים על הצלתו של נח ממי המבול, עי"י כניסתו לתיבה שבנה עי"פ הוראות ה'. המשמעות הרוחנית היא, שהקב"ה נותן לכל יהודי "תיבה" – אותיות התורה והתפלה, שמגינות עליו מכל הנעשה סביבו עי"י שמשקיע בהן את כל כחותיו.

בחלק השלישי אמר הרבי שיסיימו את הכנס במצות הצדקה, המקרבת את הגאולה.

לפי הוראת הרבי שרו הילדים: "עוצו עצה", "אך צדיקים", "ווי וואַנט משיח נאו". לאחר שניגן החזן "שיבנה ביהמ"ק", חילק הרבי למדריכים ולמדריכות מטבעות, כדי שיחלקו לכ"א מהילדים והילדות ג' מטבעות.

קודם לכן, עודד הרבי את שירת הילדים ולפני צאתו התחיל שוב את השיר "שיבנה ביהמ"ק".

יום ד', כ"ח תשרי

אוירת החודש השביעי עדיין נמשכת ולתפילות מנחה וערבית יורד הרבי לביהכ"ס הגדול, אך מדי יום נוסעות קבוצות נוסעים ועם סיום התפילות, וכן בבוקר בבוא הרבי מביתו, הוא מברך בנסיעה טובה ושמיעת בשורות טובות.

יום ה', כ"ט תשרי, ער"ח מר־חשון

הרבי נסע ל"אוהל".

יום ו', ל' תשרי, אדר"ח מר־חשון

היום התפרסם "מכתב כללי" בו כותב הרבי כי סיום חודש תשרי הוא שעת הכושר להדגיש שוב את תוכן המועדים – קבלת עול מלכות שמים בר"ה, יראת השם ותשובה שלימה ביוהכ"פ, מתוך שמחה, חגיגה וסוכות – בחיי היום יום של השנה כולה.

לאחר החתימה מוסיף הרבי "ג.ב." כי שעת הכושר הזו נמשכת עד ז' במר־חשון וכן אשר אף כי בדרך כלל עשיית"סד"הכל" בנפש האדם נעשית בהתבודדות – רצוי שבענין זה ייעשה הדבר דוקא ברבים ומתוך התוועדות.